

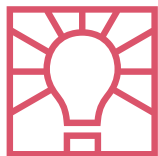
Åpenhetsrapport 2023

Innsyn i vår
kvalitetssikring

Våre verdier

for oss har verdiene en praktisk mening i hverdagen

Tenke nytt

- Ha mot til å utfordre i mening og handling
- Fornye oss og lære av våre feil
- Ha et åpent sinn og søke muligheter i enhver idé

Jobbe sammen

- Samarbeide og dele relasjoner, ideer og kunnskap
- Alltid søke og integrere et mangfold av perspektiver
- Gi og etterspørre tilbakemeldinger for å forbedre oss

Opptre med integritet

- Stå opp for det som er rett, særlig når det føles vanskelig
- Forvente og levere topp kvalitet
- Ta beslutninger og alltid opptre som om eget omdømme står på spill

Utgjøre en forskjell

- Være oppdatert og nysgjerrig på fremtiden og den verden vi lever i
- Skape betydningsfulle resultater for kolleger, kunder og samfunnet
- Respondere raskt og tilpasse oss endringer

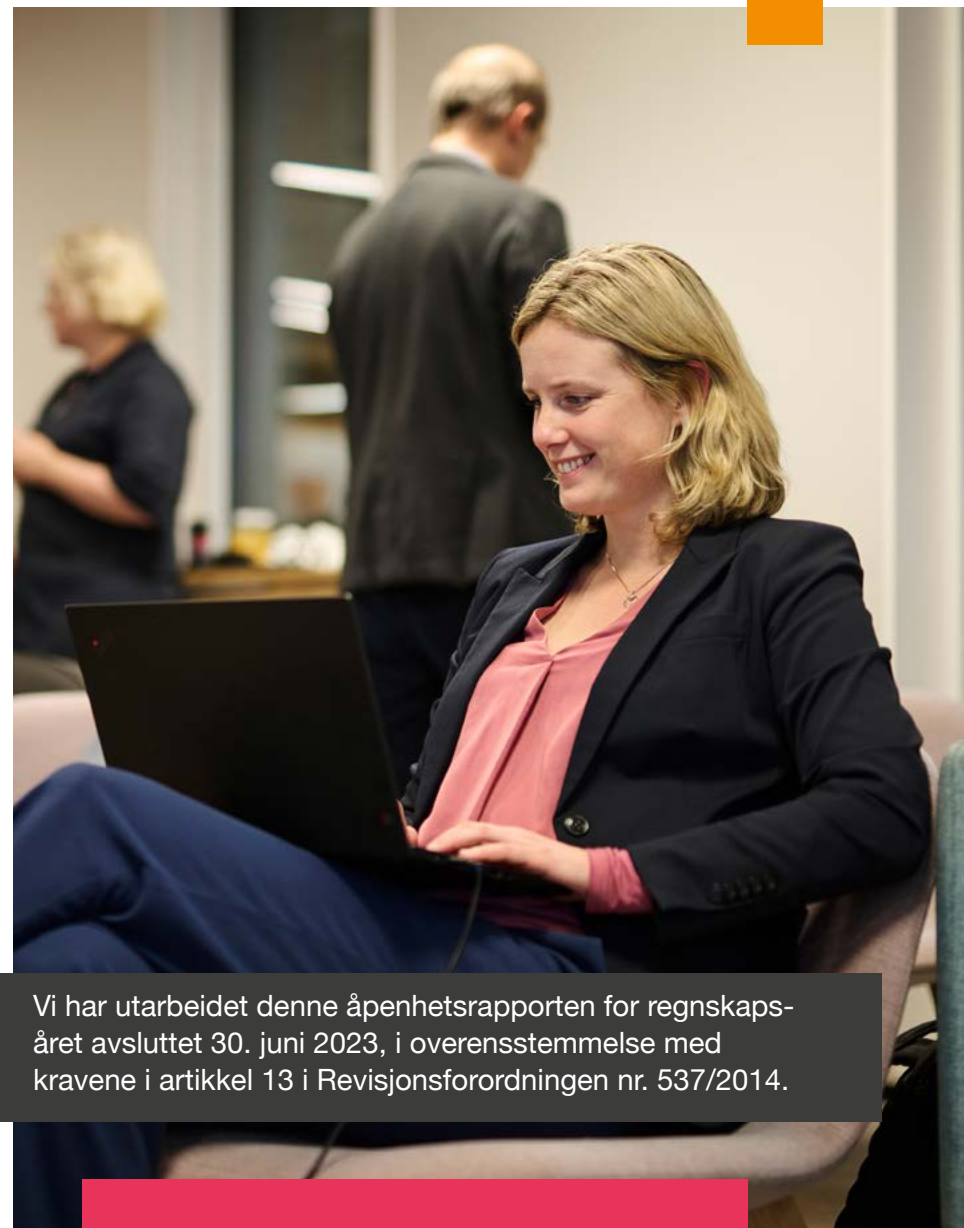
Bry oss

- Gjøre en innsats for å forstå mennesket bak rollen
- Sørge for å utvikle den enkelte på områder som er viktige for dem
- Støtte hverandre i å arbeide på måter som får frem det beste i dem

Innhold

Ledelsen har ordet	4
Kvalitetsindikatorer	7
Vår metode for å sikre kvalitet	8
Vår metode for å sikre kvalitet	9
Nøkkelfaktorene som påvirker vårt kvalitetssystem	11
Kultur og verdier	13
Vår kultur og verdier	14
Vårt firmas engasjement for kvalitet	15
Uavhengighet og objektivitet	18
Opplæring og bekreftelse av etterlevelse av retningslinjer for uavhengighet	21
Overvåking av uavhengighet og disiplinærregler	22
Vurderinger ved aksept av revisjonsoppdrag	23
Medarbeiderutvikling	25
Vår tilnærming til revisjon	30
Verktøy og teknologi som støtter revisjonen	32
Konfidensialitet og informasjonssikkerhet	34
Overvåking	36
PwC-nettverket	42
Juridisk organisering og eierskap	45
PwC Norges organisering og eierskap	46
PwC Norges styringsstruktur	47
Finansiell informasjon	51
Godtgjørelse til partnere	52
Styrets signaturer	53
Foretak av allmenn interesse revidert av PwC Norge	54
Oversikt over partnere	57
Medlemmer av PwC-nettverket i EU/EØ	60
Våre kontorer	62

Vi har utarbeidet denne åpenhetsrapporten for regnskapsåret avsluttet 30. juni 2023, i overensstemmelse med kravene i artikkel 13 i Revisjonsforordningen nr. 537/2014.

Ledelsen har ordet

Velkommen til åpenhetsrapporten 2023!

Vårt formål er å bygge tillit i samfunnet og løse viktige problemer. PwC er et nettverk av firmaer i 151 land med mer enn 364 000 mennesker som legger stolthet i å levere kvalitet innen tjenestoområdene Trust Solutions, Advisory og Tax & Legal.

Vårt formål forplikter - vår kultur skal alltid kjennetegnes ved høy kvalitet. Vår troverdighet som samfunnets tillitsperson avhenger blant annet av vår evne til å utvikle oss i takt med verden rundt oss, og aller helst ligge foran. Vi utvikler derfor vår strategi kontinuerlig for å håndtere de grunnleggende globale endringene knyttet til teknologisk disrupsjon, klimaendringer, et krevende geopolitisk bilde, krig i Europa og energikrise. For mer informasjon om vår strategi: The New Equation, vennligst se våre [nettsider](#).

For å lykkes med The New Equation investerer vi kontinuerlig i å dyrke frem ny kompetanse, ny teknologi og nye tjenester for å lede utviklingen av bransjen og styrke kvaliteten i våre leveranser. Dette omfatter utvikling av et helt nytt økosystem innen revisjon, som skal kombinere fremtidsrettet og relevant kompetanse med det beste fra teknologiens verden. Investeringen vil gjøre oss i stand til å styrke revisjonskvaliteten

gjennom standardisering, forenkling og automatisering, og skape en helt ny opplevelse for våre kunder og medarbeidere.

Vi har som ambisjon å bidra til at våre kunder vinner tillit hos egne interessenter og skaper verdier som varer. Det gjør vi blant annet ved å levere høy kvalitet, tilføre våre kunder ny innsikt og kompetanse, og sikre at deres rapportering til deres interessenter er fullstendig og sannferdig. For å lykkes i en verden hvor kompleksitet og endringstakt øker er det helt avgjørende for PwC å utvikle eksperter på mange områder som spiller på lag for å møte samfunnets og markedets forventninger til relevans og kvalitet. Derfor investerer vi kontinuerlig i nye kompetanse- og tjenestoområder, som for eksempel bærekraftig omstilling, cybersikkerhet, kunstig intelligens, skyløsninger og organisasjonskultur.

I årets åpenhetsrapport forteller vi med stolthet mer om hvordan vi jobber med kvalitet i PwC. God lesning.

Leif Arne Jensen

Senior Partner & Administrerende direktør

Leder for Trust Solutions har ordet

En viktig ingrediens for enhver som bor i Norge er det høye nivået av tillit i samfunnet. Den tilliten innbyggerne har til hverandre og de ulike institusjonene som utgjør Norge, er bokstavelig talt gull verdt. Det er et av de viktigste fundamentene for vår velferdsstat og nasjonens evne til å skape verdier både i privat og offentlig sektor. Med utfordringer som økende inflasjon, endrede rammebetingelser, krig og volatile markeder settes tilliten på prøve. Utfordringene gjør at behovet for tillit til at informasjonen er riktig og at beslutningsdataene kan stoles på og trygghet for at vi kan stole på hverandre er større enn noen gang.

I Norge er tilliten til revisor skyhøy. Og den verdien må vi både fortjene og ta vare på. Å ivareta denne tilliten, sikre at vi alltid leverer kvalitet og er til å stole på er derfor en oppgave PwC tar på største alvor og prioriterer i alt vi gjør - hver dag.

Revisjonsvirksomheten er kjernen i hva PwC er og hva som definerer merkevaren vår. Vi avlegger et betydelig antall revisjonsberetninger hvert år, og den oppgaven er vi både stolte av og tar på største alvor. Derfor investerer vi massivt med tid og ressurser for å sikre at vi kontinuerlig holder den høye standarden som kreves.

Kvalitet er ikke noe statisk. For oss er det viktig å kontinuerlig lære og utvikle ny kunnskap i takt med at våre kunder endrer seg og regulerende myndigheter stiller nye krav. Og vi vil fortsette å utvikle og investere i talenter, teknologi og kvalitet.

Revisjonsvirksomheten vår er mer enn bekreftelser av finansiell informasjon. Vi bruker bredden i vår kunnskap for å hjelpe samfunnet og våre kunder å løse problemer, øke effektiviteten og forbedre rapportering og prosesser innenfor områder vi kjenner godt gjennom vår stolte historie som revisorer.

Den kanskje største utfordringen verden må løse er klimaproblemet. Vi vet at rapportering om klima og bærekraft vil være en viktig del av løsningen. Konsistent og transparent rapportering vil drive forventninger og dermed atferd i riktig retning. En viktig del av vårt arbeid er å hjelpe våre kunder med å rapportere integrert, og forberede oss til de store endringene som nå kommer på klima- og bærekraftsrapportering. Gjennom vår betydelige erfaring med finansiell rapportering, er vi godt rustet til å støtte samfunnet og næringslivet i arbeidet med å rapportere sant og konsistent om det som er viktig knyttet til bærekraft. Vi står

midt i denne omstillingen, og gleder oss til å forme en ny fremtid for rapportering og revisjon sammen med kundene våre.

Jeg er stolt av både revisoryrket og rollen PwC spiller, og ønsker velkommen gode diskusjoner om revisors rolle og viktigheten av tillit i tiden som kommer.

Eli Moe-Helgesen

Leder for Revisjon og revisjonsnær rådgivning

Kvalitetsindikatorer

Omsetning for PwC Norge

Kr 4,3 mrd FY22: Kr 3,9 mrd

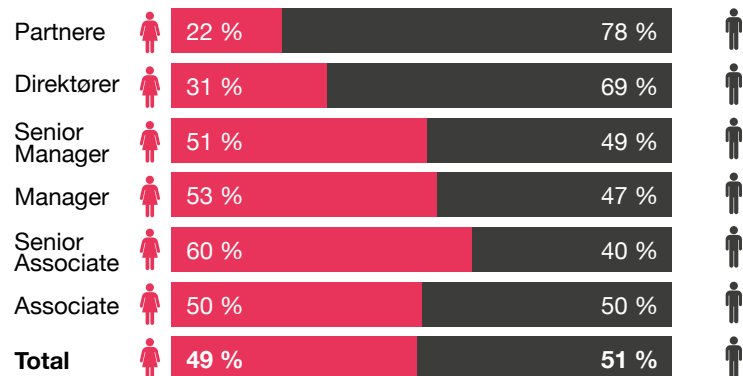
Andel omsetning Trust:

FY23: 52 % FY22: 49 %

Andel omsetning Advisory og TLS:

FY23: 48 % FY22: 51 %

Kjønnsfordeling blant våre ansatte og partnere per 30. juni 2023

Kvinneandel i partnerskapet 22 % per 30. juni 2023
18 % per 30. juni 2022

Investering i våre ansatte i revisjon

117 387

Totalt antall kurstimer som våre ansatte og partnere i revisjon gjennomførte i FY23 (95 timer per person).

Revisjonskvalitet - interne inspeksjoner

Oppdrag vi har kontrollert i FY23 som en del av vårt program for overvåking av kvalitet etter oppdragsgjennomføringen

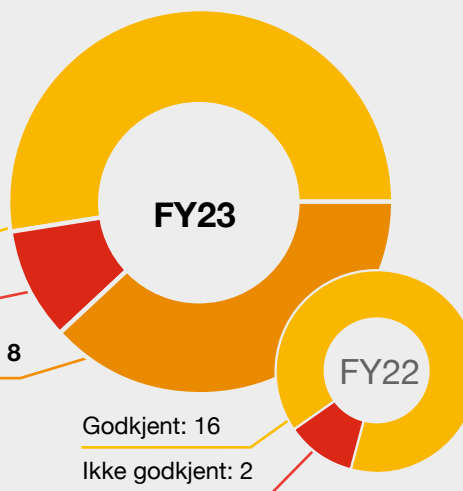

Godkjente oppdrag
FY23: 91 %
FY22: 89 %

Godkjent: 11

Ikke godkjent: 2

Godkjent med forbedringsbehov: 8

Real Time Assurance

Oppdrag vi har kontrollert i FY23 som er en del av vårt program for overvåking av kvalitet under oppdragsgjennomføringen

36 revisjonsoppdrag kontrollert

25 oppdragskontrollører involvert i kvalitetskontrollarbeidet

A photograph of three business professionals in a modern office setting. A man in a dark suit is seated on the left, looking towards two women. The woman in the center is holding a pen and looking at the man. The woman on the right is looking towards the center. They are seated around a dark wooden conference table with laptops, mugs, and water glasses. Large windows in the background provide natural light. A red banner with white text is overlaid on the bottom left of the image.

Vår metode for å sikre kvalitet

Vår metode for å sikre kvalitet

Fokus på revisjonskvalitet på tvers av nettverket

Rammeverk for kvalitetssikring (QMSE)

Å levere kvalitetsarbeid er avgjørende for oss i PwC; det er hva våre interessenter med rette forventer av oss.

For å levere tjenester på en effektiv og smidig måte som innfrir forventningene til våre kunder og andre interessenter, har PwC-nettverket etablert Quality Management for Service Excellence (QMSE). QMSE-rammeverket er integrert i forretningsprossene til hvert enkelt PwC-firma og hvordan firmaene styrer risiko.

Det overordnede kvalitetsmålet for rammeverket støttes av en rekke underliggende mål om kvalitet. Hvert enkelt PwC-firmas kvalitetssikringssystem er utformet og implementert slik at disse målene nås med betryggende grad av sikkerhet. Dette omfatter å møte kravene i ISQM 1.

Internasjonal standard for kvalitetsstyring (ISQM 1)

ISQM 1 trådte i kraft 15. desember 2022 og krever at alle firmaer som utfører revisjoner, forenklet revisorkontroll av regnskaper, andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester,

skal ha utarbeidet og implementert et kvalitetssikringssystem for å oppfylle kravene i standarden.

PwC-nettverkets rammeverk for kvalitetssikring (QMSE) ble utformet for å sikre at alle PwC-firmaer oppfyller kravene i ISQM 1. Dette omfatter utforming og implementering av et kvalitetssikringssystem for å overholde ISQM 1 og å utarbeide og implementere et kvalitetssikringssystem for å kunne utarbeide en evaluering av systemet i tråd med kravene i standarden innen 15. desember 2023.

Overordnet kvalitetsmål

Å ha nødvendig leveringsevne i organisasjonen og lære opp og benytte våre ansatte slik at de konsistent anvender vår metodikk, prosesser og teknologi i tjenesteleveranser på en effektiv måte i henhold til våre kunders og andre interessenters forventninger.

Riktig integrert og innrettet

Kvalitetsmålene våre skal sikre at vi har de riktige ressursene og sørge for at våre medarbeidere benytter våre intellektuelle og teknologiske ressurser, for å kunne levere revisjonstjenester på en effektiv og smidig måte som innfrir forventningene til våre kunder og interessenter. Enkelt forklart, vi utformer vår virksomhet og prosesser for å konsekvent levere revisjonstjenester av høy kvalitet.

For å hjelpe oss med å nå kvalitetsmålene, investerer PwC-nettverket betydelige ressurser i kontinuerlig forbedring av kvaliteten i hele nettverket vårt. Dette omfatter å ha en solid infrastruktur for kvalitet som støttes av de riktige menneskene, verktøy og teknologi, både på nettverksnivå og i vårt firma, og et eget program for kontinuerlig innovasjon og investering i teknologien vår. PwC-nettverkets Global Assurance Quality (GAQ) støtter nettverket gjennom effektive retningslinjer, verktøy, veiledning og systemer brukt til å overvåke og forbedre kvaliteten og å skape en ensartet praksis i våre leveranser.

Disse elementene har nettverket integrert og innrettet i et omfattende, helhetlig system for kvalitetssikring som hver virksomhet skreddersyr for å kunne reflektere lokale forhold. Hvert firma er ansvarlig for å benytte seg av ressursene som tilbys av nettverket

som en del av vår streben mot å levere kvalitet i møte med forventningene fra våre interessenter.

Quality Management Process

Oppnåelse av kvalitetsmålene er støttet av vår quality management process (QMP), etablert av PwC-nettverket og lederskapet i revisjonsvirksomheten, forretningsprosessseiere, partnere og våre medarbeidere. Kvalitetssikringsprosessen omfatter blant annet:

- kartlegging av risikofaktorer for at kvalitetsmålene ikke oppnås,
- utforming og implementering av tiltak for å håndtere de identifiserte risikoene,
- overvåking og vurdering av hensiktsmessigheten og effektiviteten av etablerte retningslinjer og prosedyrer. Dette gjøres ved bruk av aktiviteter integrert i våre prosesser, som blant annet overvåking av kvalitet under oppdragsgjennomføringen og ved bruk av hensiktsmessige kvalitetsindikatorer,
- kontinuerlig forbedring av kvalitetssikringssystemet gjennom å utføre rotårsaksanalyser og iverksette tiltak som vi tror kan bidra til å styrke kvaliteten i våre leveranser,
- etablering av et rammeverk for ansvarliggjøring og belønning til bruk ved evalueringer av prestasjoner, fastsettelse av godtgjørelse og beslutninger om forfremmelser.

Det er etablert prosesser for regelmessig rapportering til ledelsen. Rapporteringen omfatter oppdaterte risikovurderinger, kvalitetsindikatorer og planlagte og gjennomførte tiltak for å bedre kvalitetssikringssystemet og tilpasninger der risikoer endres.

Vi benytter et sett av kvalitetsindikatorer som skal bidra til å **forutsi** potensielle risikoer for kvalitetsavvik på et tidlig tidspunkt. Vi har også et program for overvåking av kvalitet (Real Time Assurance) under oppdragsgjennomføringen som skal bidra til å **forhindre** kvalitetsavvik. Videre gjennomfører vi rotårsaksanalyser for å **forstå** hvilke faktorer som bidrar til kvalitet i revisjonen og årsaken til det som sviktet der avvik foreligger. I tillegg har vi et rammeverk for ansvarliggjøring og belønning som skal bidra til å **forsterke** kvalitetsfremmende atferd og kultur.

Nøkkelfaktorene som påvirker vårt kvalitetssystem

Vårt system for kvalitetsstyring (SoQM) utformes, implementeres og driftes løpende for å ivareta kvalitetsmålene. Prosessen for kvalitetsstyring inkluderer overvåking, evaluering, vurdering, rapportering og å fange opp endringer i risikoer, drevet av firmaets indre miljø og ytre omgivelser. Dette er PwCs Quality Management Process (QMP). Vårt fokus på kvalitetsstyring er derfor ikke å anvende obligatoriske regler, men å utforme og implementere responser som er egnet for å håndtere de risikoene vi identifiserer i vår egen risikovurdering og oppnå kvalitet under hensyntatte forhold, hendelser, omstendigheter, handlinger og/eller manglende handlinger, som kan påvirke vårt kvalitetssystem.

De siste årene har vi stått overfor helt spesielle utfordringer. Vårt kvalitetsstyringssystem, og rammeverket for kvalitetssikring (QMSE), har bidratt til å navigere og gi nødvendig respons på påvirkningen identifiserte forhold har hatt på vår evne til å oppnå samlet revisjonskvalitetsmålsetting - å levere kvalitet på revisjonsoppdrag.

Vårt kvalitetsstyringssystem (SoQM) inkluderer en dynamisk risikovurderingsprosess som er designet til å analysere informasjonen om disse

hendelsene, omstendighetene, handlingene eller manglende handlingene som resulterer i:

- Nye eller endrede risikoer som påvirker vår evne til å nå ett eller flere av kvalitetsmålene.
- Endringer i vurdering av eksisterende kvalitetsrisikoer.
- Endringer i utformingen av selskapets kvalitetsstyringssystem (SoQM), herunder responsen på risikoene.

Nøkkelfaktorer som har påvirket vårt kvalitetsstyringssystem i 2023

I år har vi sett forskjellige faktorer påvirke vårt kvalitetsstyringssystem. Og noen av de mer relevante forholdene, hendelsene, omstendighetene, handlingene eller manglende handlingene som har nødvendiggjort endringer i vårt kvalitetsstyringssystem inkluderer:

- **Forberedelser til bærekraftsrapporteringer med tilhørende attestasjoner**

PwC Norge er revisor for en rekke selskaper som vil måtte rapportere etter kravene i bærekraftsdirektivet fra 2024, 2025 eller 2026. Følgelig er det en iboende risiko knyttet til om vi har riktige og tilstrekkelige ressurser og kompetanse for å kunne levere bærekraftsattestasjoner. For

å håndtere risikoen har vi styrket vår faglige støttefunksjon og etablert en styringsgruppe for bærekraft. Styringsgruppen skal sikre at vi etablerer rutiner og prosesser for kompetanseheving, tilgjengeliggjøring av nødvendige verktøy og kvalitetssikring av arbeid knyttet til bærekraftsattestasjoner. Vi krever at partnere og managere som skal jobbe med bærekraftsattestasjoner gjennomfører Bærekraftsakademiet, et eksternt opplæringsprogram, i tillegg til intern opplæring. Kvalitetssikringstiltak er innført i form av konsultasjonskrav og obligatorisk støtte fra en bærekraftsekspert i forkant av signering av bærekraftsattestasjoner.

- **Leveransemodell**

For å øke kvaliteten og effektiviteten på våre små og mellomstore revisjonsoppdrag, har vi etablert et kompetansesenter som håndterer denne typen oppdrag på nasjonalt nivå. Vi vurderer ytterligere tiltak av lignende art.

- **Rekruttering og attraktivitet for revisjonsprofesjonen**

PwC Norge har de siste par årene vunnet nye og større revisjonskunder. Med

forventet vekst innenfor bærekrafts-attestering i årene fremover vil rekruttering av motiverte medarbeidere og evnen til å beholde og utvikle disse være avgjørende for fortsatt suksess. Det betyr at revisor-yrket også må oppfattes som attraktivt i markedet. PwC Norge har de to siste årene hatt en svært vellykket rekruttering av nyutdannede og scorer samtidig høyt på listen over de mest attraktive arbeidsgiverne for studentene. PwC har markedsført yrket aktivt i flere sosiale medier og vært tilstede på relevante utdanningsinstitusjoner. Vi har lyktes med å tiltrekke

oss et stort antall talenter de siste par årene, som vil bidra til at vi har tilstrekkelig kapasitet til å håndtere den forventede økte oppdragsmengden i årene som kommer.

- **Arbeidsbelastning**

Arbeidsbelastning for ansvarlige revisorer er en utfordring i bransjen, også for oss. Vi har derfor iverksatt tiltak for å overvåke arbeidsbelastningen og vurderer fortløpende behov for risikoreduserende tiltak.

- **Løpende utvikling**

I en regulert bransje som vi opererer i, vil det alltid oppstå utfordringer av større eller mindre teknisk art. Vårt kvalitetssikrings-system har avdekket eller håndtert noen slike utfordringer i løpet av rapporteringsåret, for eksempel knyttet til tidsriktig arkivering av mindre oppdrag som ikke er revisjonsoppdrag og håndtering av tekniske lovkrav knyttet til personopplysninger.

Uttalelse om kvalitetsstyringssystemets effektivitet

Med unntak av virkningene av funnene beskrevet nedenfor, er det styrets, og ledelsens oppfatning at vi har et hensiktsmessig og effektivt kvalitetsstyringssystem.

Styrets og ledelsens beslutning om å kvalifisere uttalelsen om kvalitetstyringssystemets effektivitet er basert på en nylig inspeksjon gjennomført av PwC-nettverket som identifiserte enkelte svakheter knyttet til IT-miljøet relevant for kvalitetsstyringssystemet. Disse svakhetene gjelder prosedyrer for å vurdere og dokumentere risiko relatert til noen av IT-applikasjonene vi benytter i vårt kvalitetsstyringssystem, herunder respons på risikoer relatert til enkelte generelle IT-kontroller.

Vår rotårsaksanalyse har ikke indikert at disse funnene har påvirket konklusjonene i revisjonsberetninger om våre kunders årsregnskaper eller revisjonskvaliteten på andre måter. Vi har heller ingen indikasjoner på at funnene har hatt betydning for sikker oppbevaring av sensitiv og taushetsbelagt informasjon om våre kunder.

Forbedringstiltak er iverksatt for å håndtere funnene. Disse tiltakene omfatter forbedret vurdering og dokumentasjon av relevante risikoer og kontroller. I tillegg vil vi teste om generelle IT-kontroller relatert til alle relevante IT-applikasjoner fungerer effektivt. Fremdriften i gjennomføringen av forbedringstiltakene overvåkes nøye av ledelsen.

Kultur og verdier

Vår kultur og verdier

Betydningen av kultur

I PwC definerer vi en leveranse av høy kvalitet som en tjeneste som konsistent innfrir brukernes forventninger og som etterlever aktuelle standarder og retningslinjer. For å kunne levere på denne kvalitetsdefinisjonen i et nettverk som består av 364 000 mennesker er det avgjørende å bygge en felles kultur for kvalitet. En god kultur er et felles ansvar, også for våre medarbeidere. Arbeidet med å videreutvikle kulturen vår for kvalitet har derfor høyeste prioritet for ledelsen både globalt og nasjonalt. Oppnåelse av denne målsetningen er sentral ved måling av ledelsens prestasjoner.

Måling og åpenhet

Ethvert PwC-firma skal som en del av avtalen om medlemskap i PwC-nettverket ha et etablert robust system for kvalitetssikring (System of Quality Management [SoQM]) slik det defineres av PwC-nettverket. Vi skal årlig foreta en evaluering av systemets effektivitet og kommunisere resultatene av denne til vår nasjonale og globale ledelse. Resultatene blir gjennomgått og diskutert i detalj med den nasjonale ledelsen. Hvis resultatene ikke er på nivå med det som forventes, blir det utarbeidet en rotårsaksanalyse og en tiltaksplan som nasjonal ledergruppe har personlig ansvar for å gjennomføre slik at eventuelle svakheter rettes opp.

Fordi tjenestene firmaene i PwC-nettverket tilbyr endres og utvikles, og behovene og forventningene til interessentene våre også endres, gjør PwC-nettverket kontinuerlige vurderinger og oppdateringer av omfang, innhold og drift av kvalitetssikringssystemet for å forbedre tjenesten som PwC-nettverket tilbyr.

Vårt firmas engasjement for kvalitet

Ledelse og tone fra toppen

Formålet og verdiene våre er grunnlaget for vår suksess. PwCs formål er å bygge tillit i samfunnet og løse viktige problemer. Formålet reflekterer 'hvorfor' vi gjør det vi gjør, og strategien 'hva' vi gjør for å levere på formålet. 'Hvordan' vi leverer på dette drives av kulturen, verdiene og atferden vi utviser. Det er disse elementene som utgjør fundamentet i kvalitetssikringssystemet vårt og som gjennomsyrrer hvordan vi driver vårt firma. Formålet og verdiene våre hjelper ledelsen med å utøve lederskap og hjelper oss alle med å bygge tillit, samt hvordan vi gjør forretninger med hverandre og i samfunnet.

Tillit til det som betyr noe

Endringstakten blir stadig raskere. Vi opplever blant annet økt polarisering og svekket tillit til institusjonene. Vårt formål er derfor viktigere enn noen gang.

Tradisjonelt har selskapers suksess blitt målt i lønnsomhet og soliditet. Med de utfordringene verden nå står overfor, vil markedene måle suksess i et bredere perspektiv. Derfor blir selskaper nå vurdert av sine interessenter på nye områder som for eksempel bærekraft og cybersikkerhet. For å opprettholde tillit må selskapene både rapportere bredere og sørge for kvalitetssikring ved bruk av tredjeparts-bekreftelser av informasjonen som gis.

Med dette som bakgrunn har vi videreutviklet vårt tjenestetilbud nettopp for å kunne tilby kvalitetssikring av langt mer enn finansiell informasjon. Som et resultat, tilbyr vi i dag tredjepartsbekreftelser av informasjon innen både bærekraft og cybersikkerhet. Vi kaller dette "tillit til det som betyr noe", eller bare tillit.

Vi jobber etter strenge standarder når vi analyserer selskapenes prestasjoner innenfor de nye områdene av informasjon. Dette hjelper selskapene med å visualisere fremgang, bygge tillit, forbedre omdømme og øke verdiene.

Vi oppfordrer kundene våre til å forstå hva som

betyr noe for deres interessenter, og levere kvalitetssikret informasjon om innsatsen på disse områdene. Vi tror at hvis informasjon skal fortjene tillit, så må det kvalitetssikres. Revisjon og kvalitetssikring av høy kvalitet øker ansvarlighet og tillit, samtidig som det gir bedrifter et robust grunnlag for å spore og forbedre sin ytelse.

Når vi jobber med kundene og kollegaene våre for å bygge tillit i samfunnet og løse viktige problemer, skal vi:

- Opptre med integritet
- Utgjøre en forskjell
- Bry oss
- Jobbe sammen
- Tenke nytt

Denne kulturen er sterkt støttet av tonen fra toppen gjennom kontinuerlig kommunikasjon til alle partnere og ansatte om firmaets engasjement for kvalitet. Viktige budskap kommuniseres ut til organisasjonen av administrerende direktør og øvrig ledelse, og understøttes av partnerne. Kommunikasjonen fra ledelsen fokuserer på hva vi gjør som er bra og tiltak vi kan iverksette for å bli bedre. Vi følger opp i hvilken grad medarbeidere opplever at ledelsen fremmer kvalitet som kritisk faktor for firmaets suksess. Oppfølging av dette gjør oss trygge på at våre medarbeidere forstår viktigheten av kvalitet i revisjonen.

Mål om å forutse: Indikatorer på kvalitet i revisjonen

Vi har identifisert et sett av kvalitetsindikatorer (AQIs) som benyttes av ledelsen til å avdekke potensielle risikoer for kvalitetsavvik på et tidlig tidspunkt. Denne kvalitetsrettede risikoanalysen er en viktig del av kvalitetssikringssystemet vårt. I tillegg benyttes AQLene sammen med andre prestasjonsindikatorer i overvåkingen av kvalitetssikringssystemet og for å sikre at vi hele tiden forbedrer oss.

Eksempler på AQIer som måles og rapporteres til ledelsen:

- Resultater fra oppdragskontroller
- Tilfeller av brudd på reglene om revisors uavhengighet
- Graden av fullføring av obligatorisk opplæring
- Tidsriktig og tilstrekkelig involvering av oppdragsansvarlig og oppdragskontrollør
- Kapasitet hos oppdragsansvarlige
- Tidsriktig og fullstendig oppdragsaksept
- Datasikkerhets- og øvrige kritiske sikkerhetshendelser
- Hendelser eller tilfeller av brudd på personopplysningsikkerheten (GDPR)

Resultatet av AQI-målingene rapporteres jevnlig til ledelsen for revisjonsfirmaet med en endelig rapportering i slutten av regnskapsåret.

Etikk, uavhengighet og objektivitet Etikk

I PwC benyttes de grunnleggende etiske prinsippene for revisorer fra International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA).

Prinsippene er:

- **Integritet** – å være ærlig og redelig i alle profesjonelle og forretningsmessige forhold.
- **Objektivitet** – ikke la forutinntatthet, interessekonflikter eller utilbørlig påvirkning fra andre påvirke profesjonelle eller forretningsmessige vurderinger.
- **Faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet** – å opprettholde faglig kunnskap og det ferdighetsnivå som kreves for å sikre at en kunde eller arbeidsgiver får kompetente og profesjonelle tjenester basert på gjeldende praksis og lovgivning. Revisor må opptre aktsomt og i samsvar med gjeldende faglige standarder og profesjonsstandarder ved utførelsen av sine tjenester.
- **Konfidensialitet** – å respektere kravet til konfidensialitet om informasjon ervervet gjennom profesjonelle og forretningsrelaterte forhold, og ikke videreformidle slik informasjon til tredjepart uten samtykke, med mindre rett eller plikt følger av lov. Konfidensielle opplysninger som revisor får kjennskap til i profesjonelle og forretningsmessige sammenhenger, må ikke brukes til personlig fordel for revisor eller tredjepart.

- **Profesjonell atferd** – å etterleve relevante lover og forskrifter samt unngå enhver handling som kan skade profesjonens eller selskapets omdømme.

Våre globale nettverksstandarder dekker områder som etikk, forretningsatferd, uavhengighet, antihvitvasking, antitrust (monopolforebygging), antikorrupsjon, beskyttelse av informasjon, skatteforhold, sanksjonsprinsipper, internrevisjon og innside-handel.

Vi tar overholdelse av kravene alvorlig og bestreber oss på å ta innover oss budskapet i disse kravene og ikke kun ordlyden. Alle medarbeidere og partnere gjennomgår årlig obligatorisk opplæring, evalueres på etterlevelse av kravene og den enkelte bekrefter etterlevelse. Dette gjøres for å understøtte riktig forståelse av de etiske kravene vi arbeider under. Det er viktig for PwC Norge at medarbeidere og partnere etterlever standardene som er utviklet av PwC-nettverket. Ledelsen i PwC Norge overvåker at reglene overholdes.

I tillegg til PwCs verdier og PwCs formål, har PwC Norge adoptert PwC-nettverkets standarder. Disse inneholder blant annet en Code of Conduct (etiske retningslinjer) som beskriver hvilken atferd som er forventet av våre medarbeidere og partnere for at vi skal

kunne bygge tillit i samfunnet. Standardene våre gir veiledning i en rekke situasjoner våre medarbeidere og partnere kan stå overfor, med et felles mål – å gjøre det rette.

Ved ansettelse blir alle i PwC Norge gjort kjent med PwCs Code of Conduct. Det forventes at de opptrer i tråd med verdiene som uttrykkes i denne og at de rapporterer og viser sin bekymring på en rettferdig, ærlig og profesjonell måte når de selv står i vanskelige situasjoner eller observerer atferd som bryter med PwCs etiske retningslinjer. Alle firmaene i PwC-nettverket har etablert en mekanisme for rapportering av slike forhold. I tillegg kreves det at alle nye partnere og nye ansatte gjennomfører opplæring for nyansatte, som blant annet omfatter etikk, nettverksstandarder og Code of Conduct.

PwC har innført en global konfidensiell rapporteringsløsning for innmelding av spørsmål eller rapportering av bekymringer knyttet til atferd som ikke er i samsvar med PwCs Code of Conduct og øvrige etiske retningslinjer. Alle firma i PwC-nettverket har en egen trygg rapporteringsløsning for sine konfidensielle saker og undersøkelser. Rapporteringsløsningen er også tilgjengelig for

tredjeparter, inkludert klienter. Rapporteringsløsningen lar våre partnere, ansatte og tredjeparter føle seg trygge ved å stille spørsmål eller bekymringer uten frykt for represalier.

PwC Code of Conduct og vår konfidensielle rapporteringsløsning er tilgjengelig på nettet for alle interne og eksterne interessenter på [PwC Ethics Helpline](#).

PwC Norge har implementert et rammeverk for ansvarliggjøring som bidrar til at atferd som bryter med PwCs etiske retningslinjer blir fulgt opp på en hensiktsmessig måte.

Dessuten gir Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) retningslinjer, herunder OECD Guidelines for Multinational Enterprises (OECDs retningslinjer). Retningslinjene er frivillig i bruk for foretak som opererer globalt. PwC-nettverket består av separate juridiske foretak hjemmehørende i ulike land og er ikke et multinasjonalt foretak, men etterlever likevel OECDs retningslinjer.

PwCs Global People Survey undersøker blant annet våre ansattes opplevelse av vår praktisering av de etiske retningslinjene.

Resultatene fra undersøkelsen viser at våre medarbeidere mener at personene de jobber med i PwC viser atferd i samsvar med PwCs globale etiske retningslinjer. Videre gir de i undersøkelsen uttrykk for at de er komfortable med å diskutere eller rapportere etiske forhold uten frykt for negative konsekvenser og at det kan gis uttrykk for meninger eller tas opp bekymringer selv om meningene skulle være forskjellig fra andres.

Uavhengighet og objektivitet

Som revisor og leverandør av andre typer profesjonelle tjenester, forventer vi at våre medarbeidere og partnere etterlever de grunnleggende prinsippene for objektivitet, integritet og profesjonell atferd. Etterlevelse av disse prinsippene er av grunnleggende betydning for å være i stand til å dekke behovet til kapitalmarkedene og våre kunder. I relasjon til våre revisjonskunder er uavhengighet avgjørende.

PwCs globale retningslinjer for uavhengighet, som er basert på IESBAs etiske rammeverk for revisorer, inneholder minimumsstandards som medlemmene i PwC-nettverket har forpliktet seg til å følge. Retningslinjene omfatter prosesser for å opprettholde kravene til revisors uavhengighet.

Kravene til uavhengighet utformet av United States Securities and Exchange Commission (SEC) er, i visse tilfeller, mer restriktive enn de globale retningslinjene for uavhengighet. Gitt rekkevidden til disse kravene og deres innvirkning på firmaene i PwC-nettverket, identifiserer PwCs retningslinjer nøkkelområder hvor SEC-kravene er mer restriktive. SECs bestemmelser som spesifikt gjelder for kunder som er underlagt SEC-begrensninger må

følges i tillegg til, eller i stedet for den globale policyen. PwC Norge har utpekt en leder (kjent som – «Partner Responsible for Independence, PRI») som er ansvarlig for implementeringen av PwCs globale retningslinjer for uavhengighet, herunder styring av relaterte uavhengighetsprosesser og støtte til firmaet. PRI støttes av et team av uavhengighetseksperter og rapporterer direkte til Chief Risk Officer.

Retningslinjer og praksis for uavhengighet

PwCs globale retningslinjer for uavhengighet dekker blant annet følgende områder:

- Personlig uavhengighet og uavhengighet på firmanivå. Dette omfatter retningslinjer og veiledning om finansielle investeringer og andre finansielle ordninger, for eksempel bankkonti og lån for partnere, medarbeidere og firmaet, samt firmaets pensjonsavtaler.
- Tjenester til revisjonskunder som er annet enn revisjon og honorarordninger. Retningslinjene er supplert av Statements of Permitted Services (SOPS), som gir praktisk veiledning om anvendelsen av retningslinjene for tjenester annet enn revisjon til revisjonskunder.
- Forretningsforbindelser, herunder retningslinjer og veiledning om forretningssamarbeid (slik som felles virksomhet og felles markedsføring) og om kjøp av varer og tjenester ervervet i den ordinære virksomheten.
- Aksept av nye revisjons- og attestasjonskunder og godkjenning av leveranser av andre tjenester enn revisjon til disse kundene.

Videre er det etablert globale retningslinjer som regulerer krav om rotasjon av oppdragsansvarlige revisorer som tiltak for å bevare revisors uavhengighet over tid.

Disse retningslinjene er utformet på en slik måte at de skal hjelpe PwC med å overholde relevante faglige og regulatoriske standarder for uavhengighet. Retningslinjene og tilhørende veiledning blir oppdatert i takt med at lover og forskrifter blir endret eller som respons på praktiske spørsmål. Det omfatter også det etiske rammeverket for revisorer. Det er gjort tilpasninger som

ivaretar de norske reglene om revisors uavhengighet som fremgår av revisorloven og EUs revisjonsforordning.

Rotasjon av ansvarlig revisor og ledende medarbeidere

Ved revisjon av foretak av allmenn interesse, skal en enkeltperson ikke være ansvarlig revisor (KAP) lenger enn syv år. Etter rotasjon skal vedkommende over en periode på fem år ikke være medlem av revisjonsteamet eller ansvarlig revisor for kunden. I denne perioden skal vedkommende ikke delta i revisjon av enheten, delta

i kvalitetskontroll på oppdraget, konsultere med revisjonsteamet eller kunden om tekniske eller bransjespesifikke forhold, transaksjoner eller hendelser eller på annen måte direkte påvirke utfallet av revisjonen. PwC Norge har etablert en hensiktsmessig ordning for gradvis rotasjon av de ledende medarbeiderne som deltar i den lovfestede revisjonen av foretak av allmenn interesse, herunder minst de medarbeiderne som er registrert som revisorer. Ordningen for gradvis rotasjon gjennomføres slik at medarbeiderne på oppdraget skiftes ut enkeltvis, og ikke samtidig.

Uavhengighetsrelaterte verktøy

Som medlem av PwC-nettverket har PwC Norge tilgang til en rekke verktøy som støtter våre medarbeidere og partnere i å etterleve reglene og prosedyrene knyttet til deres uavhengighet. Disse omfatter:

- **Central Entity Service (CES)**, som inneholder informasjon om alle PwCs revisjonskunder og deres relaterte selskaper (inkludert PwCs revisjonskunder av allmenn interesse og kunder med SEC-restriksjon), samt verdipapirer tilhørende disse revisjonskundene, og hvilke uavhengighetsrestriksjoner som gjelder for disse. CES brukes som en støtte til å avgjøre om en kunde er underlagt PwC-nettverkets uavhengighetsrestriksjoner før avtaler om leveranser av andre tjenester enn revisjon eller andre forretningsforhold inngås. Dette systemet overfører også informasjon til Independence Checkpoint og Authorisation for Services.
- **'Independence Checkpoint'**, som muliggjør forhåndsklarering av kjøp av børsnoterte verdipapirer for partnere, direktører og managere. Etterfølgende kjøp og salg registreres i samme system. Når et firma i PwC-nettverket overtar en ny revisjonskunde, eller ved endring i status til et verdipapir, informerer systemet automatisk de som eier verdipapirer i selskapet om eventuelt påkrevet salg av disse.
- **Authorisation for Services (AFS)**, som er et globalt system som muliggjør kommunikasjon mellom oppdragsansvarlig revisor og oppdragsansvarlig for en foreslått leveranse av andre tjenester

som ikke er revisjon. Systemet dokumenterer potensielle trusler mot revisors uavhengighet, foreslåtte sikringstiltak og fungerer som et arkiv.

- **Joint Business Relationships (JBR)**, som er et globalt system benyttet til å klarere (nære) forretningsrelasjoner i et uavhengighetsperspektiv. JBR brukes til å forenkle PwC-nettverkets etterlevelse av JBR-krav for nye og eksisterende forretningssamarbeid. Systemet bistår uavhengighetsspesialister med å samle inn informasjon, for å kunne vurdere, fra et uavhengighetsperspektiv, om foreslåtte forretningssamarbeid kan tillates, samt overvåke om tidligere godkjente forretningssamarbeid kan fortsettes.
- **Global Breaches Reporting System**, som er et system for rapportering av eventuelle brudd på uavhengighetsregelverket når bruddet har konsekvenser over landegrensene (for eksempel dersom et brudd som har oppstått i et territorium påvirker et revisjonsforhold i et annet territorium). Alle rapporterte brudd blir evaluert og håndtert i henhold til det etiske rammeverket for revisorer. Alle rapporterte brudd blir evaluert og adressert i tråd med retningslinjene. PwC Norge har en lokal prosedyre og et lokalt system for rapportering av brudd som ikke har konsekvenser over landegrensene.

PwC Norge har også et system som overvåker etterlevelse av rotasjonsregler.

Opplæring og bekreftelse av etterlevelse av retningslinjer for uavhengighet

PwC Norge gir alle medarbeidere og partnere årlig opplæring i forhold som er relevant for uavhengighet. Opplæringen har typisk fokus på endring i ansvar for medarbeidere som får en ny rolle i firmaet, oppdatering av kunnskap ved endring i retningslinjene eller lovverket og på hvordan uavhengighetsreglene påvirker hvilke tjenester vi kan levere. Denne opplæringen er som oftest nettbasert. Ved behov ytes mer personlig opplæring fra eksperter på uavhengighet.

Årlig skal samtlige av våre medarbeidere og partnere bekrefte etterlevelse av alle aspekter ved retningslinjene for uavhengighet, inkludert personlig etterlevelse. I tillegg bekrefter samtlige partnere at tjenestene de leverer som ikke er revisjon og forretningsforhold som de er ansvarlige for oppfyller kravene til uavhengighet og at påkrevde prosesser har blitt fulgt i forbindelse med aksept av disse. De årlige bekreftelsene suppleres med periodiske og ad-hoc bekreftelser på oppdragsnivå for SEC-kunder.

Overvåking av uavhengighet og disiplinærregler

PwC Norge er ansvarlig for å overvåke hvor effektivt kvalitetsstyringssystemet legger til rette for etterlevelse av kravene til uavhengighet. I tillegg til bekreftelsene som er beskrevet på forrige side, og som en del av denne overvåkingen, utføres:

- Testing av etterlevelse av kontroller og prosesser for uavhengighet.
- Etterkontroll av personlig uavhengighet etter et fastlagt testprogram som dekker et utvalg av partnerne og operative direktører og managere hvert år.
- En årlig evaluering av PwC Norges etterlevelse av PwC-nettverkets retningslinjer for uavhengighet.

Resultatene av overvåkingen og testingen rapporteres til ledelsen jevnlig og oppsummeres i en årlig rapport.

PwC Norge har et rammeverk for ansvarlighet og støttende disiplinærregler og mekanismer som fremmer etterlevelse av reglene og prosessene for uavhengighet og krever at eventuelle brudd på uavhengighetskravene rapporteres og følges opp.

Prosessene omfatter diskusjoner med kundens revisjonsutvalg vedrørende arten av bruddet, en evaluering av konsekvensene av bruddet for uavhengigheten til firmaet i PwC-nettverket og revisjonsteamet og behovet for tiltak for å opprettholde objektivitet. Alle brudd blir tatt alvorlig og er gjenstand for grundige undersøkelser. Undersøkelsene av eventuelle identifiserte brudd på uavhengighetsreglene tjener også til å avdekke behov for forbedringer i PwC Norges systemer og prosesser, og til ytterligere veiledning og opplæring.

Våre kontrollhandlinger for å sikre overholdelse av PwCs globale retningslinjer for uavhengighet, så vel som uavhengighetsreglene i henhold til revisorloven, har i perioden fra 1. juli 2022 til 30. juni 2023 ikke avdekket brudd relatert til foretak av allmenn interesse der PwC er revisor.

Uttalelse om vår uavhengighetspraksis

Revisors uavhengighet er kjernen i vår virksomhet. Vi kan bekrefte at vi har hensiktsmessige uavhengighetstiltak og at en intern gjennomgang av overholdelse av uavhengighetstiltakene er gjennomført.

Vurderinger ved aksept av revisjonsoppdrag

PwC Norge har etablert prinsipper for aksept og videreføring av kundeforhold. Vi mener prinsippene er en grunnleggende forutsetning for å kunne levere kvalitet, som igjen er avgjørende for at vi skal kunne levere på formålet vårt om å bygge tillit i samfunnet.

Våre rutiner og prosedyrer for aksept av kundeforhold hjelper oss med å ta stilling til om vi er skikket til å utføre oppdraget og

har de nødvendige kvalifikasjoner, tid og ressurser. Prosedyrene hjelper oss også med å ta stilling til om vi kan etterleve relevante krav til etikk og uavhengighet, og om vi har gjort en tilstrekkelig vurdering av kundens integritet. Disse momentene vurderes på nytt når vi evaluerer om vi bør videreføre kundeforholdet. Vi har også rutiner og prosedyrer knyttet til å fratre et revisjonsoppdrag eller et kundeforhold når omstendigheter tilsier at det kan være nødvendig. Norske regulatoriske krav, herunder krav i hvitvaskingsregelverket, er innarbeidet i disse rutinene og prosedyrene. De implementerte rutinene og prosessene vektlegger risiko- og kvalitetshensyn slik at verken økonomiske eller operasjonelle prioriteringer kan føre til u hensiktsmessige vurderinger vedrørende om et kundeforhold skal aksepteres eller videreføres.

Prosess for aksept og videreføring av kundeforhold og enkeltoppdrag

PwC Norge har en definert prosess for å identifisere hvilke kunder som kan aksepteres. Prosessen er basert på PwC-nettverkets egenutviklede beslutningsstøttesystem for aksept og videreføring av revisjonskunder og revisjonsoppdrag (Acceptance and Continuance [Acceptance]). Acceptance hjelper revisjonsteamet, ledelsen og spesialister på risikostyring med å ta en beslutning om

risikoene forbundet med en eksisterende kunde eller en potensiell kunde er håndterbare, og hvorvidt PwC bør være forbundet med kunden og dennes ledelse eller ikke. Mer spesifikt muliggjør Acceptance at:

Revisjonsteamene

- dokumenterer behandlingen av forhold som etter norsk lov og profesjonelle standarder kreves vurdert før aksept og videreføring,
- identifiserer og dokumenterer forhold eller risikofaktorer samt planlagt løsning for disse, og
- gjennomfører evaluering av risikoene forbundet med å akseptere eller videreføre en kunde og oppdraget.

PwC Norge (inkludert PwC Norges ledelse og leder for risikostyring)

- gjennomfører evalueringen av risikoene forbundet med å akseptere eller videreføre kunder og oppdrag,
- får en oversikt over risikoene forbundet med å akseptere eller videreføre kunder og oppdrag på tvers av kundeporteføljen, og
- forstår metoden og det minimum av vurderinger andre PwC-firmaer i nettverket har gjort når de har vurdert å akseptere eller videreføre kunder og oppdrag.

Forsterke: Rammeverk for ansvarliggjøring og belønning

Rammeverket vårt for ansvarliggjøring og belønning forsterker kvalitet i alt det våre medarbeidere og partnere gjør for å levere på strategien. Fokuset er på måten vi leverer våre tjenester, utvikler menneskene i organisasjonen og bygger en kultur for kvalitet. Rammeverket stiller partnerne ansvarlige for uønsket adferd og at tjenestene vi leverer er av høy kvalitet og omfatter følgende elementer:

- **Leveranser av høy kvalitet.** Målsettingen innebærer en åpen målestokk for kvalitet, herunder krav om å følge profesjonelle standarder samt PwC-nettverkets standarder og retningslinjer.
- **Atferd.** Vi har klare forventninger til alle om å utvise atferd og holdninger som støtter målet om kvalitet. Vi har forventninger til ledelsen om å utvise rett tone fra toppen og til hele organisasjonen om å være engasjert i å nå kvalitetsmålene.
- **Støtte og anerkjennelse.** Vi har implementert mekanismer for både å støtte og anerkjenne, som underbygger og forsterker positiv atferd og som driver en kultur for kvalitet.
- **Ansvarliggjøring og belønning.** Vi har implementert et avlønningssystem basert på finansielle og ikke-finansielle elementer, som samsvarer med levert kvalitet og atferd og som gir incentiver til riktig atferd for å oppnå kvalitetsmålene. Dette inkluderer økonomiske sanksjoner for partnere ved brudd på interne retningslinjer knyttet til Risk & Quality, for eksempel brudd på reglene om revisors uavhengighet eller ved ikke bestått kvalitetskontroll på oppdragsnivå.

Medarbeiderutvikling

Medarbeiderutvikling

Strategi

Vår strategi for medarbeiderutvikling er utviklet i tråd med vår globale strategi, The New Equation. PwC har som mål å være ledende på utvikling av talenter og gjennom det sikre at våre medarbeidere til enhver tid både har kompetansen og robustheten de trenger i en verden som er i stadig endring. Vi er opptatt av våre medarbeideres velvære gjennom økt fokus på tiltak knyttet til deres mentale helse og trivsel. Vi har fokus på å utvikle inkluderende ledere som gjennom sitt lederskap legger til rette for at våre medarbeidere skal lykkes både nå og i fremtiden.

Vi har det siste året utviklet et medarbeiderløfte som skal beskrive vårt verdigrunnlag. Medarbeiderløftet skal stå sentralt i medarbeideropplevelsen og beskriver hva vi kan tilby og hva man som medarbeider kan forvente når man jobber i PwC. Det vil bli brukt for å skape motivasjon internt og for å tiltrekke oss potensielle kandidater. Løftet er noe vi forplikter oss til å levere på og som vi tror vil bidra til at vi forblir en attraktiv arbeidsgiver nå og i fremtiden. **PwC skal være stedet for deg som vil bli virkelig god!** Det skal vi sikre gjennom meningsfulle oppgaver, et sterkt faglig (og sosialt) fellesskap og gode utviklingsmuligheter.

Vi har som mål å rekruttere medarbeidere med mangfoldig bakgrunn, som har kompetansen våre kunder etterspør, som er faglig nysgjerrige, spørrende og som har høy integritet. Menneskene er sammen med kundene og samfunnet sentrale elementer i PwCs nasjonale strategi. Våre medarbeidere er viktige bidragsytere for at PwC Norge skal nå ambisjonene i strategien. Vi lever verdiene våre, partnerne og lederne er gode rollemodeller, vi

forny oss kontinuerlig som arbeidsgiver, vi ønsker å skape Norges beste utviklingsarena og vi jobber aktivt for å øke mangfold blant våre medarbeidere og ledere.

Inkludering og mangfold

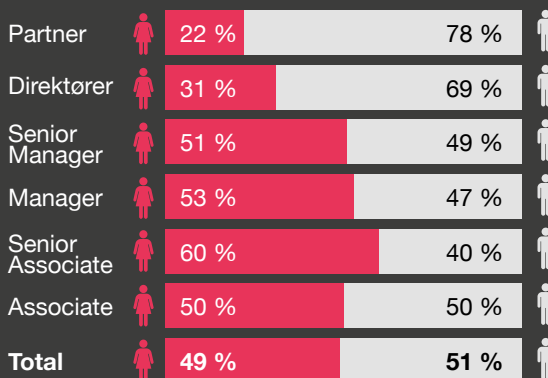
Inkludering og mangfold er viktig for PwC. Vi har forpliktet oss til å være ledende på feltet overfor både våre medarbeidere, kunder og interessenter. Vårt fokus er å fremme et inkluderende arbeidsmiljø, hvor hver enkelt medarbeider blir inkludert, er komfortabel med å være seg selv og føler tilhørighet. En inkluderende kultur åpner for forskjellige synspunkter, noe som øker kreativitet, innovasjon og legger grunnlaget for robuste beslutninger. Vi vet at dette gir verdiskapning for våre kunder, våre medarbeidere og for samfunnet forøvrig.

Noen av de tiltakene og initiativene vi har jobbet med innen mangfold, inkludering og likestilling er et opplæringsprogram innenfor mangfoldsledelse, kurs innen inkluderende ledelse, forbedrede rammevilkår for foreldrepermisjon, SHINE Norge, Muslimske Nettverk og Embrace.

Rekruttering

PwC Norge har som mål å rekruttere, utvikle og beholde dyktige medarbeidere som deler

Kjønnsfordeling blant våre ansatte og partnere per 30. juni 2023

Kvinneandel i partnerskapet

22 %

per 30. juni 2023
18 % per 30. juni 2022

selskapets ambisjon om å levere revisjonstjenester av høy kvalitet. PwC Norge ansatte i rapporteringsperioden over 300 nyutdannede rett fra universiteter og høyskoler i inn- og utland.

Standarden vår for rekruttering av nyutdannede inneholder en rekke elementer som skal sikre en god og rettferdig prosess. Forskning viser at treffsikkerheten øker betraktelig ved bruk av strukturerte vurderinger og evnetester. Ansettelsesprosessen, som alle kandidater må igjennom, inneholder blant annet vurdering av akademiske resultater, evnetester, personlighetstester, case, atferdsbaserte spørsmål fra rammeverket PwC Professional og en motivasjonssamtale. Vi opplever at vi gjennom en slik grundig prosess både blir bedre kjent med kandidatene og at kandidatene blir bedre kjent med oss, kulturen vår og hvordan vi arbeider. Kompetansekravene i PwC Professional og selve rekrutteringsprosessen sikrer at vi ansetter de beste talentene.

For å utvikle våre medarbeideres kompetanse, har vi laget et obligatorisk videreutdanningsprogram som er skreddersydd til hvert stillingsnivå. Nyutdannede starter karrieren i PwC med et 2-ukers opplæringsprogram rettet mot å utvikle revisjonsfaglig kompetanse samt på å gi dem en verktøykasse som skal hjelpe dem å levere på forventningene til deres stillingsnivå.

Standarden vår for rekruttering av erfarne er tilpasset stillingen det skal rekrutteres til og inneholder elementer som strukturerte intervjuer, personlighetstester, evnetester og case. Erfarne ansatte får tilbud om å delta på et to dagers onboarding program som skal sikre at de får en god start i selskapet.

Bemanning av oppdrag og ressursstyring

Våre revisjonsoppdrag blir bemannet basert på kunnskap, kapasitet og ansiennitet. Oppdragsansvarlig partner er ansvarlig for styring, oppfølging og kvalitetssikring av arbeidet til de andre på teamet.

For høyt arbeidspress øker risikoen for kvalitetssvikt. God styring av den enkeltes tilgjengelige tid er derfor en viktig faktor for kvaliteten i revisjonen. Selskapet benytter ressursstyringssystemer for å sikre den enkelte en fornuftig totalbelastning og riktige oppgaver ut fra erfaring, kompetanse og kapasitet. Kontorlederne er ansvarlige for ressursstyringen, og temaet er sentralt i halvårlige medarbeidersamtaler. Vi overvåker løpende kapasiteten til oppdragsansvarlige partnere for å avdekke risiko og tilrettelegge for hensiktsmessig arbeidsbelastning.

Tilbakemeldinger og kontinuerlig utvikling

Våre medarbeidere mottar tilbakemeldinger basert på en helhetlig vurdering av deres prestasjoner. Elementer som vurderes er

blant annet revisjonskvalitet, faglig dyktighet, kunnskap om revisjonsmetodikk og profesjonell skepsis. Revisjonskvalitet er en viktig faktor både ved vurdering av den enkeltes prestasjon og ved vurderinger knyttet til forfremmelse for både medarbeidere og partnere. Tilbakemeldinger på medarbeideres prestasjoner og utvikling på et oppdrag eller prosjekt dokumenteres i verktøyet Snapshot som også er tilrettelagt for bruk via mobiltelefon. Workday brukes til å gi tilbakemeldinger til ledere og til kollegaer på samme nivå. Løpende feedback bidrar til at våre medarbeidere vokser og lærer raskere slik at de på en enda bedre måte kan bidra både internt og hos våre kunder.

Karriereutvikling

PwC Norges mest verdifulle ressurs er kompetansen, talentet og potensialet til alle våre medarbeidere og partnere. Læring og utvikling er en kontinuerlig prosess. Den rette miksen av læring, coaching, tilbakemeldinger og 'on-the-job'-læring vil sikre at hver enkelt medarbeider og partner utvikler seg, får ut sitt potensiale og gjennom det får realisert sine karrieremål.

Kontinuitet

Det er ikke uvanlig med en høy turnover innen revisjonsbransjen da våre medarbeidere er svært etterspurte i markedet. Stadige endringer av regnskapsstandarder og forskrifter bidrar til at kompetansen og erfaringen de opparbeider seg hos oss gjør

dem veldig attraktive i markedet. Det er flere faktorer som bidrar til variasjon i turnover over tid, men høy etterspørsel i det eksterne markedet etter kandidater med bakgrunn fra revisjonsbransjen er den viktigste. Vi er opptatt av mangfold og å fostre et inkluderende arbeidsmiljø hvor våre medarbeidere er komfortable med å være seg selv, føler tilhørighet, og kan nå sitt fulle potensial. Vi vet at balanse i hverdagen er viktig for våre

medarbeidere og er opptatt av å styre den enkeltes belastning på en god måte. I en bransje som i deler av året kan ha en høy belastning tror vi at dette vil være en viktig faktor for å beholde medarbeidere lenger.

Medarbeiderundersøkelse

PwC gjennomfører årlig en global medarbeiderundersøkelse kalt 'Global People Survey'. Alle land i PwC-nettverket deltar og undersøkelsen sendes til alle medarbeidere og partnere. PwC Norge er ansvarlig for å kommunisere og analysere resultatene, samt utarbeide tiltak som skal svare ut tilbakemeldingene fra medarbeidere.

PwC Professional

PwC Professional støtter utviklingen og karriereprogresjonen til våre medarbeidere og partnere ved å definere et sett av forventninger på tvers av tjenesteområder, geografier og roller, og ved å skissere hvilken kompetanse som kreves for at man skal lykkes som formåls- og verdidrevne ledere på hvert stillingsnivå.

Utvikling

Vårt mål er å ha mennesker med rett kompetanse, på rett sted til rett tid. For å sikre dette tilbyr vi våre medarbeidere en rekke utviklingsmuligheter gjennom hele karrieren. Klasseromsundervisning, virtuell undervisning og individuelt tilpasset opplæring og 'on-the-job'-

Partneres erfaring

Gjennomsnittlig antall års erfaring i PwC, partnerne i revisjonsvirksomheten

21 år

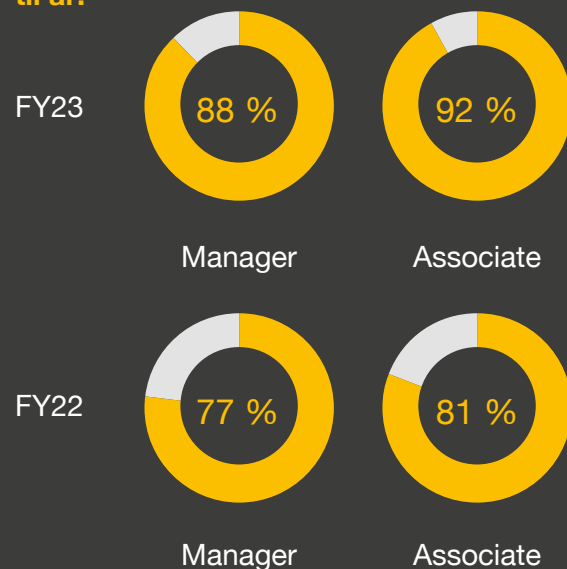
læring. Vår fleksible globale kursdatabase gjør det mulig å tilpasse opplæring til hver enkelt medarbeider. Den inneholder en rekke typer læringsmaterieell, inkludert e-læringer, videoer, podkaster, artikler og kurs.

Opptakelse av godkjenning som statsautorisert revisor understøtter PwCs mål om kvalitet. Vi ønsker å tilby våre medarbeidere en vei mot forfremmelse som er tilpasset hver enkelt og støtte dem slik at de kan prioritere og styre tiden sin mer effektivt når de forbereder seg til eksamen. Det å legge til rette for at våre medarbeidere kan oppnå både profesjonelle og private målsettinger er viktig i vår oppfølging av medarbeidere. Vi tror dette bidrar til økt motivasjon og til at vi beholder våre medarbeidere lenger.

Kontinuerlig læring

Vi, og de andre firmaene i PwC-nettverket, har forpliktet oss til å levere revisjonstjenester av høy kvalitet over hele verden. For å sikre konsistens på tvers av firmaene, er det utviklet

Gjennomsnittlig kontinuitet blant ansatte i revisjonsvirksomheten fra år til år:

en formell læreplan på nettverksnivå som gir oss tilgang til et bredt spekter av opplæringsmateriale. Opplæringsmaterialet dekker blant annet PwCs revisjonsmetodikk og revisjonsverktøy, virkninger av endringer i revisjonsstandardene, kvalitet i revisjonen og områder med særskilt revisjonsrisiko.

Den formelle opplæringen skjer ved bruk av en rekke læremetoder som klasseromsundervisning, workshops, video og bruk av ulike typer elektroniske verktøy. Hovedmålsetningen med opplæringen er å oppnå kvalitet i revisjonen. Gjennom opplæringen får våre revisorer mulighet til å styrke sine tekniske og profesjonelle kompetanse, herunder utøvelse av faglig skjønn og profesjonell skepsis.

Læreplanen er utformet på en måte som gir oss mulighet til å velge når de ulike delene av læreplanen skal gjennomføres, basert på lokale behov. I tillegg til å sørge for at PwC Norge

gjennomfører nettverkets læreplan, vurderer vår lokale Learning & Development-ansvarlige behov for annen type opplæring som kan være hensiktsmessig. Denne opplæringen kan være formell eller uformell, i form av videoer, workshops eller fora hvor medarbeiderne kan utveksle erfaringer for å løse spesifikke lokale behov.

Opplæringen suppleres med læring fra mer erfarne kolleger, enten ved å motta og diskutere tilbakemeldinger, eller ved praktisk opplæring, observasjon og samarbeid i team, noe som gir direkte støtte til den enkelte.

PwC Norge har et system for registrering og oppfølging av medarbeideres opplæring og etterutdanning. Systemet gir en oversikt over den enkeltes kompetanse og ferdigheter, og benyttes blant annet i forbindelse med bemanning av oppdrag, forfremmelser og medarbeidersamtaler.

Revisorlovens krav om etterutdanning omfatter kun oppdragsansvarlige revisorer. Imidlertid er revisorer på alle nivåer i PwC Norge underlagt krav om etterutdanning. Etterutdanningstimer på kurs i regi av PwC blir registrert i vårt system etter at deltakeren har lagt inn kurskoden(e) i en app på mobiltelefonen eller PCen. Kodene blir utdelt på kurset for å sikre faktisk deltakelse. Våre medarbeidere kan selv legge inn dokumentasjon på deltagelse på eksterne kurs. For medarbeidere og partnere med ledende roller

på revisjonsoppdrag for kunder som rapporterer etter IFRS stilles det krav om IFRS-opplæring og sertifisering. For medarbeidere og partnere som jobber med kunder som rapporterer etter US GAAP og revideres etter US GAAS stilles tilsvarende krav. Dette følges opp gjennom kontroll av at de som fører tid på oppdrag av denne typen faktisk har gjennomført obligatorisk opplæring.

Uttalelse om videreutdanning av våre revisorer

Vi gir alle våre partnere og ansatte tidsriktig og hensiktsmessig opplæring. Vi bekrefter at vi oppfyller revisorlovens krav og våre egne policies om etterutdanning av revisorer.

Oppdragsansvarlige revisorer, som er underlagt etterutdanningskravene i revisorloven, blir fulgt opp hvert år på om de har et tilstrekkelig antall etterutdanningstimer i siste treårsperiode. Oppfølgingen skjer ved at det tas ut oversikter over registrerte etterutdanningstimer. Nødvendige tiltak iverksettes ved eventuelle avvik. PwC Norges etterlevelse av kravene i nettverkets læreplan blir også fulgt opp gjennom PwCs internasjonale kvalitetssikringsrutiner.

Investering i våre ansatte i revisjon

117 387

Totalt antall kurstimer som våre ansatte og partnere i revisjon gjennomførte i FY23 (95 timer per person).

A group of four professionals (three men and one woman) are seated around a dark wooden table in a modern office setting. They are engaged in a discussion. The woman on the left is wearing a red blazer. The man next to her is wearing a dark suit jacket over a light shirt. The man in the center is wearing a light-colored sweater. The man on the right is wearing a brown sweater. A laptop is open on the table, and there are two mugs (one yellow, one red). In the background, a large window offers a view of a city skyline at dusk. A red banner with white text is overlaid on the bottom left of the image.

Vår tilnærming til revisjon

Vår tilnærming til revisjon

PwC Norge benytter en rekke nyskapende metoder, prosesser, teknologier og tilnærminger som skal sørge for at kvaliteten og effektiviteten i våre revisjonsoppdrag hele tiden forbedres.

Vår tilnærming til revisjon

Kvaliteten og effektiviteten i revisjonen er av avgjørende betydning for våre interessenter. Vi investerer derfor betydelig i tiltak som skal gjøre revisjonen mer effektiv, i ferdighetene til våre medarbeidere og partnere, i den underliggende revisjonsmetodikken, i teknologien vi bruker, samt i å sørge for at de riktige ressursene er tilgjengelige med tilstrekkelig kapasitet. Vi følger nøye med på de interne parameterne og prosessene som overvåker effektiviteten i våre prosesser for risikostyring og kvalitet, som gir oss tidsriktig informasjon om kvaliteten i vårt revisjonsarbeid og områder som må forbedres. Detaljene om disse parametrene og prosessene er nærmere omtalt i kapittelet om overvåking. I tillegg følger vi med på hva våre interessenter forventer av oss, på hva de forteller oss at vi trenger å forbedre og på tilbakemeldingene som tilsynsmyndighetene gir oss om kvaliteten på arbeidet vårt. De siste tilbakemeldingene fra tilsynsmyndighetene er omtalt i kapittelet om overvåking.

Våre verktøy

Som medlem av PwC-nettverket har PwC Norge tilgang til og benytter seg av PwC Audit, som er en felles revisjonsmetode og prosess for gjennomføring av revisjonsoppdrag. PwC Audit er basert på International Standards on Auditing (ISA), med tillegg av retningslinjer og veiledning utarbeidet av PwC inkludert støtte for etterlevelse av særnorske krav knyttet til kontroll av årsberetningen, overholdelse av bokføringsloven, attestasjon av skattemeldinger med videre. PwC Audit utgjør rammeverket som gjør det mulig for firmaene i PwC-nettverket å overholde alle aspekter ved faglige standarder, lover og forskrifter.

Våre investeringer i etterutdanningstimer

Etterutdanningstimer FY23

Gjennomsnittlig antall timer per ansatt og partner i revisjonsvirksomheten

95

Totalt antall timer utført:
117 387

Etterutdanningstimer FY22

Gjennomsnittlig antall timer per ansatt og partner i revisjonsvirksomheten

89

Totalt antall timer utført:
93 939

97 %

av de ansatte har fullført opplæring som var obligatorisk for dem i FY23.

Verktøy og teknologi som støtter revisjonen

Vår teknologi

Aura er verktøyet som brukes av alle firmaene i PwC-nettverket for gjennomføringen av revisjonen. Systemet støtter revisjonsteamene våre i å anvende metodikken på en effektiv måte når vi planlegger og gjennomfører revisjonen. Aura Platinum hjelper oss med å definere klare sammenhenger mellom risikoer, handlinger, kontroller og arbeidet som utføres for å håndtere de identifiserte risikoene. I tillegg tilbys omfattende veiledning og muligheter for prosjektstyring. Målrettede revisjonsplaner spesifiserer risikonivåer, i hvilket omfang vi tester interne kontroller eller gjør substanstesting. Dashbord viser hele tiden den oppdaterte fremdriften i revisjonen og gir raskt innblikk i hvordan beslutninger rettet mot omfanget av revisjonen påvirker revisjonsplanen.

Connect er vår plattform for å sikre kunder hurtig, effektiv og sikker overføring av dokumenter til revisor. Connect gjør det enklere å holde oversikt over og følge med på hva som er utestående dokumentasjon og hva som er levert. Dessuten gir Connect oversikt over forhold som er identifisert i revisjonen, noe som gir mulighet for å gi forhold umiddelbar oppmerksomhet og løsninger. Connect har en oversikt som gir kunden mulighet for å se justeringer foreslått av revisor, identifiserte kontrollsvakheter og progresjon i den lovpålagte revisjonen på alle lokasjoner.

Connect Audit Manager sørger for mer strømlinjeformet, standardisert og automatisert samhandling mellom konsernrevisor og komponentrevisor. Applikasjonen er en portal hvor all utgående og inngående kommunikasjon er tilgjengelig. Videre digitaliserer den koordineringsprosessen på tvers av teamene, gir større transparens og støtte for overholdelse av regelverk og resulterer i økt kvalitet i komplekse konsernrevisjoner.

Halo er vårt verktøy for å teste store volumer av data, analysere hele populasjoner og forbedre risikovurderinger, analyser og testing. For eksempel gjør Halo for Journals det mulig for våre revisorer å identifisere relevante hovedboksposteringer basert på definerte kriterier, noe som gjør det enklere å gå gjennom og visualisere data. Halo gir bedre analysemuligheter og gjør det enklere å gjennomføre testing.

Count hjelper oss med å administrere og gjennomføre kontrolltelling av varelagre. Den som gjennomfører selve kontrolltellingen registrerer telleresultatene direkte i applikasjonen på mobilen og kan eksportere resultatene direkte til Aura når tellingen er ferdig.

PwC Confirmations er vår globale webbaserte løsning hvor våre medarbeidere kan innhente bekreftelser på kundens data.

Halo Platform gjør det mulig for revisjonsteamene våre å administrere alle store datauttak fra kundene på en plattform.

Som en del av investeringen i The New Equation vil PwC-nettverket kontinuerlig rulle ut nye kapabiliteter gjennom våre eksisterende plattformer for i økende grad å forenkle, standardisere, sentralisere og automatisere vårt revisjonsarbeid.

Next Generation Audit (NGA)

PwC har forpliktet seg til å bygge tillit og levere bærekraftige resultater. Som et ledd i dette arbeidet investerer PwC-nettverket i en ny global revisjonsplattform for å kunne møte neste generasjons revisjon. Den nye plattformen vil erstatte våre eldre teknologier som Aura og Connect. Ved å utforske og investere i ny teknologi og ved å redefinere revisjonsprosessen, vil PwC ytterligere standardisere, forenkle, sentralisere og automatisere revisjonsprosessen. PwCs investering vil fremme innovasjon og sette oss i stand til å imøtekomme interessentenes endrede behov, samtidig som vi vil kunne utnytte ny teknologi og gi en helt ny revisjonsopplevelse hvor vi vil beholde fokus på kontinuerlig kvalitetsforbedring. PwCs visjon for NGA er å gi en effektiv, robust og uavhengig innsikt på tvers

av finansiell og ikke-finansiell informasjon, noe som vil tilføre våre interessenters rapportering ytterligere tillit. Etter hvert som PwC øker utviklingstakten av NGA, vil dette løpende bidra til å frigjøre kapabiliteter som vil forbedre kvaliteten og den totale opplevelsen av revisjonen.

Pålitelighet og kontroll av revisjonsteknologi

PwC har designet og implementert prosesser og kontroller for å underbygge påliteligheten av bruk av vår revisjonsteknologi. Dette omfatter avklaring av roller og ansvar for eierne og brukerne av revisjonsteknologien. I tillegg har vi retningslinjer som retter fokus mot tilstrekkeligheten av revisjonsdokumentasjon når revisjonsteknologien benyttes. Retningslinjene omfatter veiledning om vurderinger av påliteligheten til løsningen som benyttes og dokumentasjonen som er nødvendig, for å rettlede den som gjør gjennomgang av arbeidspapirene som en del av den ordinære revisjonsprosedyren.

Faglig støtte

Antall partnere som jobber i fagavdelingen i forhold til det totale antall partnere i revisjonsvirksomheten

1 til 20

Konfidensialitet og informasjonssikkerhet

Informasjonssikkerhet

Informasjonssikkerhet har høy prioritet i PwC-nettverket. PwC-firmaene står ansvarlig for å beskytte informasjon som deres medarbeidere, kunder, leverandører og andre interessenter har betrodd dem.

Manglende beskyttelse av data kan potensielt gjøre urett mot individene som PwC besitter informasjon om. Det kan også føre til at PwC-firmaer kan motta sanksjoner eller andre økonomiske tap, påvirke omdømmet og merkevaren. PwCs retningslinjer for informasjonssikkerhet (ISP) skisserer minimumskravene til sikkerhet som ethvert PwC-firma må overholde.

Firmaenes etterlevelse av PwCs retningslinjer for informasjonssikkerhet måles gjennom kvartalsvise datadrevne vurderinger, samt en årlig analyse av tilgjengelige data for hvert PwC-firma.

Avvik, som er et resultat av vurderingsprosessen, prioriteres for utbedring. Utbedringen skal godkjennes av firmaets ledelse.

Støtte til god utførelse av revisjonen

Leveransemodell i stadig utvikling

Vi utvikler hele tiden måten vi jobber på for å gjøre kundene våre enda mer fornøyde, forbedre kvaliteten i arbeidet og skape god økonomisk kapasitet til å investere i fremtiden. Vi har med god effekt benyttet leveransesentre for å strømlinjeforme, standardisere og automatisere deler av revisjonsprosessen.

Kultur for å konsultere med spesialister

Konsultasjon er grunnleggende for å sikre høy kvalitet i revisjonen. I jakten på kvalitet har vi retningslinjer som stiller krav om formelle konsultasjoner. Våre team konsulterer hensiktsmessig på områder som skatt, risikostyring og kontroll, verdsettelse, aktuarberegninger i tillegg til løpende konsultasjoner med medarbeidere i vår sentrale fagavdeling.

Quality Review Partner (QRP)

Visse revisjonsoppdrag tilordnes en oppdragskontrollør (QRP) i tråd med kravene i profesjonelle standarder som er en del av vårt firmas kvalitetsstyringssystem. Oppdragskontrollører, som har påkrevet erfaring og teknisk kunnskap, er involvert i de mest kritiske delene av revisjonen. For eksempel kan de gi råd om spørsmål om firmaets uavhengighet, særskilte risikoer og revisjonsteamets håndtering av disse risikoene, og spørsmål om regnskapsføring, revisjon, finansiell rapportering og tilleggsopplysninger.

Instruksjon, ledelse og opplæring

Partnere og erfarne teammedlemmer er ansvarlige for kvaliteten. De måles på å gi god instruksjon og opplæring gjennom revisjonen og leder arbeidet som gjøres av andre på teamet med mindre erfaring. Revisjonsteamene benytter Aura som effektivt hjelper teamene med å overvåke fremdrift og sikre at alt arbeid blir fullført og kontrollert av erfarne teammedlemmer, herunder partner.

Fagavdelingen

Fagavdelingen består av spesialister på regnskap, revisjon, attestasjoner, finansiell rapportering, ESG-rapportering og Risk & Quality. Våre fagspesialister spiller en viktig rolle i å holde våre retningslinjer på disse områdene oppdatert ved å overvåke utviklingen i regelverket og faglige standarder og gjøre dette kjent for den profesjonelle staben.

Uenigheter

Selskapet har fastsatt retningslinjer for å løse situasjoner der det har oppstått uenighet mellom revisjonsteamet, oppdragskontrollørene eller andre sentrale funksjoner, for eksempel fagavdelingen. Slike situasjoner vil som regel løses gjennom uformell eller formell konsultasjon med vår Risk & Quality-funksjon.

A photograph of two men sitting at a desk in an office. The man on the left, with light brown hair, is wearing a dark green zip-up sweater over a light blue collared shirt. He is looking towards the right. The man on the right, with dark hair, is wearing a mustard yellow textured sweater over a dark patterned collared shirt. He is smiling and looking at the first man. They are both looking at a computer monitor which is partially visible on the left. On the desk, there is a black keyboard, a black mouse, and a red mug. The background shows large windows with light coming through. A red office chair is visible on the left, and a black office chair is visible on the right. A red banner with white text is overlaid on the left side of the image.

Overvåking

Overvåking

Intern kvalitetskontroll

Kvalitet og integritet i revisjonstjenestene vi leverer til kunder er viktig for å opprettholde tilliten fra investorer og andre interessenter. Kvalitet er derfor et grunnleggende element i strategien for revisjonsvirksomheten vår.

Det er PwC Norges ledelse som er ansvarlig for hensiktsmessigheten av kvalitetssikringssystemet. Dette omfatter utforming og drift av et effektivt System of Quality Management (SoQM), som håndterer de spesifikke risikoene knyttet til å levere revisjonstjenester av høy kvalitet ved bruk av PwC-nettverkets rammeverk for kvalitetssikring (QMSE).

Det overordnede kvalitetsmålet for QMSE-rammeverket er å inneha den nødvendige kapasiteten i firmaet og å lære opp våre medarbeidere til å konsekvent bruke vår metodikk, revisjonsprosesser og teknologi i tjenesteleveransene på en effektiv og smidig måte for å imøtekomme forventningene til våre kunder og interessenter.

Firmaets overvåking innebærer at vi vurderer om retningslinjene og prosedyrene som samlet utgjør kvalitetssikringssystemet (SoQM) er hensiktsmessig utformet og fungerer effektivt. Målet er at det skal gi oss betryggende sikkerhet for at våre revisjons- og attestasjonsoppdrag utføres i samsvar med lover, forskrifter og gjeldende standarder. Dette omfatter også et program for overvåking av kvalitet under oppdragsgjennomføringen (Real Time Assurance).

Mål om å forhindre: Overvåking av kvalitet under oppdragsgjennomføringen

Vi har utviklet et program for overvåking av kvalitet under oppdragsgjennomføringen (RTA) som skal hjelpe revisjonsteamene med å gjøre de riktige handlingene underveis, samtidig som revisjonen pågår. Programmet gir dessuten PwCs ledelse økt sikkerhet for at revisjonen gjennomføres i tråd med retningslinjer og krav. Et tilsvarende program for kvalitetssikring av regnskaper til IFRS-rapporterende revisjonskunder før revisjonen avsluttes, er også etablert.

Erfarne oppdragskontrollører benyttes i dette arbeidet. RTA programmet gjennomføres etter en strategi og kriterier som fastsettes årlig av ledelsen for revisjonsvirksomheten. Fokusområder velges årlig basert på eksempelvis erfaringer fra interne og eksterne kvalitetskontroller og gjennomførte rotårsaksanalyser.

I PwC Norges overvåkingsprogram for revisjonsoppdrag av selskaper av allmenn interesse og enkelte andre revisjonsoppdrag utpeker Risk & Quality-ledelsen en dedikert og objektiv oppdragsskontrollør som skal både støtte og utfordre revisjonsteamet gjennom revisjonen, i tillegg til å gjøre selvstendige vurderinger og trekke selvstendige konklusjoner. For disse oppdragene måler vi tidsriktig og tilstrekkelig involvering fra oppdragsskontrolløren.

Kvalitetssikringssystemet

4 000 Antall timer vi har brukt på å evaluere og teste systemet

28 forbedringsområder

Forbedringsområdene følges opp i en egen handlingsplan.

I tillegg til overvåking av pågående oppdrag som presentert ovenfor, omfatter kvalitets-sikringssystemet en utvalgsbasert inspeksjon av fullførte revisjonsoppdrag (Engagement Quality Reviews [EQR]) og periodisk testing av kvalitetssikringssystemet. Inspeksjon av revisjonsoppdragene og testing av kvalitets-sikringssystemet utføres av partnere og medarbeidere som er uavhengige fra de som har ansvaret for det som kontrolleres. Resultatet av inspeksjonene og testingen inngår i grunnlaget for rotårsaksanalysene, som igjen vil utgjøre grunnlaget for forbedringer i systemet for kvalitetssikring.

EQR er en risikobasert inspeksjon av fullførte revisjonsoppdrag, som etter en rotasjons-syklus dekker samtlige oppdragsansvarlige revisorer som signerer revisjonsberetninger, attestasjonstjenester eller andre relaterte tjenester. Inspeksjonen vurderer om oppdraget har vært utført i samsvar med gjeldende lover, regler og PwCs retningslinjer. Hver oppdrags-ansvarlig revisor blir kontrollert minimum hvert femte år. Utvalget av hvilke oppdragsansvarlige revisorer som skal kontrolleres det aktuelle året foretas etter en rotasjonssyklus med et element av uforutsigbarhet. Revisjonsoppdrag for foretak av allmenn interesse har relativt sett en overrepresentasjon ved utvalg av oppdrag til EQR. Andre attestasjonsoppdrag kontrolleres på stikkprøvebasis.

EQR ledes av en erfaren partner fra PwC Norge, som støttes av et team med andre objektive partnere, direktører, senior managere og øvrige spesialister. Kontrollører kan hentes fra andre nettverksfirmaer for å sikre hensiktsmessig erfaring, objektivitet eller kapasitet. Kontrollteamene får opplæring i utøvelsen av inspeksjonen, og benytter nettverks-utviklede sjekklister og verktøy ved utføringen av kontrollprosedyrene. PwC-nettverkets ressurser støtter kontrollteamene i konsistent bruk av nettverkets retningslinjer ved klassifisering av avvik og totalvurdering av oppdragene for å måle om kvaliteten er den samme i hele PwC-nettverket.

I tillegg til PwC Norges eget inspeksjons-program, gjennomfører PwC-nettverket et inspeksjonsprogram som evaluerer utformingen og effektiviteten til kvalitets-sikringssystemet (SoQM). PwC-nettverket ser også på PwC-firmaets egen vurdering av kvalitetssikringssystemets effektivitet og deres konklusjon om det overordnede kvalitetsmålet er oppnådd.

Resultatene av inspeksjonene rapporteres til firmaets nasjonale ledergruppe som er ansvarlig for å vurdere resultatene av inspeksjonene sammen med funn fra alle kilder til informasjon og for å implementere nødvendige tiltak. I tilfeller med svak kvalitet

på et oppdrag, kan ansvarlig partner eller firmaets ledelse, basert på art og omstendigheter omkring forholdene, bli gjenstand for ytterligere overvåking, opplæring eller sanksjoner i samsvar med firmaets rammeverk for ansvarliggjøring og belønning. I særlige tilfeller kan den ansvarlige for avvikene bli fratatt retten til å være oppdragsansvarlig revisor i PwC.

Oppdragsansvarlige revisorer i vårt firma mottar informasjon om resultatene og relevante funn fra det globale overvåkingsprogrammet. Dette gjør at våre oppdragsansvarlige revisorer kan vurdere og ta hensyn til disse funnene når de planlegger og utfører revisjon av internasjonale konsern der det benyttes team fra andre firmaer i PwC-nettverket til å utføre revisjonen av en eller flere komponenter i konsernet.

Våre interne inspeksjoner har konkludert med to tilfeller av revisjonsoppdrag kategorisert med ikke-bestått. I begge tilfeller, hvorav et gjelder foretak av allmenn interesse, er konklusjonene i revisjonsberetningen riktig, men det er mangler i henvisningene til hovedoppstillingene i årsregnskapet.

Innholdet i revisjonsberetninger er gjenstand for detaljert regulering. Derfor kan manglende henvisning til en av hovedoppstillingene i regnskapet lede brukerne til den forståelse at revisjonsberetningen er villedende. Imidlertid har vår rotårsaksanalyse indikert at konklusjonene i disse revisjonsberetningene underbygges av tilstrekkelige revisjonshandlinger og revisjonsbevis. Dette betyr at selv om det er mangler i innholdet i revisjonsberetningene, så er selve revisjonen gjennomført med tilstrekkelig kvalitet.

Vi merker oss også en økning i kategorien “bestått med forbedringsbehov”. Forbedringsbehovene knytter seg blant annet til svakheter i revisjonsdokumentasjonen. Dette betyr at selv om de utførte revisjonshandlingene er tilstrekkelige som grunnlag for konklusjonene i revisjonsberetningene, så er dokumentasjonen ikke i tråd med våre standarder.

Vi er nå opptatt av å gjennomføre tiltak som vil forbedre kvaliteten av vårt arbeid slik at det holder den høye standarden vi forventer av oss selv.

Revisjonskvalitet - interne inspeksjoner

Oppdrag vi har kontrollert i FY23 som en del av vårt program for overvåking av kvalitet etter oppdragsgjennomføringen

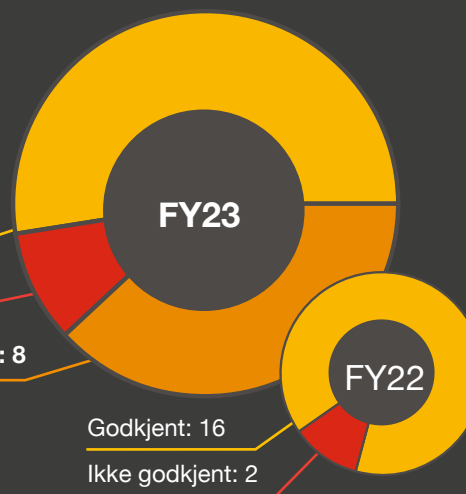

Godkjente oppdrag
FY23: 91 %
FY22: 89 %

Godkjent: 11

Ikke godkjent: 2

Godkjent med
forbedringsbehov: 8

Lære: Rotårsaksanalyser

Vi gjennomfører analyser for å forstå potensielle årsaker som bidrar til firmaets revisjonskvalitet slik at forbedringstiltak kan iverksettes løpende. Det primære målet med rotårsaksanalyser er å forstå hva funnene forteller oss om kvalitetssikringssystemet (SoQM) og hvordan vi kan innrette oss for å levere best mulig kvalitet. I analysene anvender vi data fra tilgjengelige kilder som gir informasjon om kvalitetsavvik. Dette omfatter data fra vår interne overvåking av kvalitetssikringssystemet, resultater fra PwC-nettverkets inspeksjon av vårt kvalitetssikringssystem, resultater av interne eller eksterne oppdragsinspeksjoner, erfaring fra utvalgte revisjonsoppdrag uten identifiserte avvik og andre kilder. Andre kilder kan for eksempel være vår globale medarbeiderundersøkelse.

Rotårsaksanalysene gjennomføres av et team som er uavhengig av revisjonsteamene. Analyseteamet vurderer blant annet faktorer som faglig kompetanse, kvalitetssikring fra ledende personer på teamet, profesjonell skepsis og bemanning av oppdraget. Mulige årsaksammenhenger identifiseres ved å evaluere oppdragsdokumentasjon og vurdere annen relevant informasjon knyttet til oppdraget. En viktig del av analysearbeidet er gjennomføring av intervjuer. I tillegg analyseres kvantitative data som timer og anvendte ressurser på oppdraget, revisjonsteamets kapasitet og erfaring og tidsriktigheten av revisjonsarbeidet for å finne ut om visse faktorer kan korrelere med revisjonskvalitet. Analysen omfatter oppdrag både med og uten funn.

Vi vurderer resultatene fra analysene og iverksetter tiltak som vi mener vil styrke revisjonskvaliteten, både på det aktuelle revisjonsoppdraget, og ved behov i den samlede revisjonsvirksomheten. Vi mener at disse analysene bidrar betydelig til effektiviteten av vårt kvalitetssikringssystem.

Ekstern kvalitetskontroll

PwC Norge er underlagt periodisk kvalitetskontroll etter bestemmelsen i revisorloven § 13-1. Finanstilsynet gjennomfører periodisk kvalitetskontroll av norske revisorer og revisjonselskaper som reviderer selskaper av allmenn interesse minimum hvert tredje år.

Nedenfor omtaler vi periodiske kvalitetskontroller og andre kvalitetskontroller hvor tilsyn er gjennomført og/eller resultater fra tilsyn er publisert i perioden 1. juli 2022 - 30. juni 2023. Oversikten omfatter korrespondanse til og med 26. oktober 2023.

Finanstilsynet

Finanstilsynet gjennomførte sin siste periodiske kvalitetskontroll hos PwC Norge høsten 2022. Endelig rapport er datert 15. juni 2023. Tilsynet omfattet gjennomgang av utvalgte deler av kvalitetssikringssystemet i revisjonsvirksomheten, samt gjennomgang av dokumentasjon for et utvalg gjennomførte

revisjoner. Finanstilsynet påpekte svakheter ved tre av våre revisjoner, hvorav ett foretak er av allmenn interesse. I tillegg tar Finanstilsynet opp forbedringsområder knyttet til vurderinger av risikoklassifisering av kunder og verifikasjon av reelle rettighetshavere i samsvar med hvitvaskingsregelverket, samt rutiner for aksept av nye revisjonsoppdrag. Tilsynet påpeker også at det i et konsern er levert tilleggstjenester i et omfang som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet. Endelig rapport er tilgjengelig på Finanstilsynets nettsider. Vi har iverksatt tiltak for å forbedre disse forholdene.

Finanstilsynet har i perioden også publisert en rapport etter tematisyn knyttet til klimarelaterte forhold i årsrapportene. Finanstilsynet har gjennomført samtaler med revisorer i PwC og undersøkt revisjonsoppdrag hos PwC som del av tematisynet. Temarapporten er tilgjengelig på Finanstilsynets nettsider.

Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB)

PCAOB er pålagt å gjennomføre periodiske inspeksjoner av alle registrerte revisjons-selskaper som regelmessig avgir revisjons-beretninger for selskaper notert på amerikanske børser. PwC Norge avgir slike revisjons-beretninger.

PCAOB gjennomførte sitt siste periodiske tilsyn i PwC Norge høsten 2022. Endelig rapport er mottatt 26. oktober 2023. Tilsynet omfattet gjennomgang av utvalgte deler av kvalitets-sikringssystemet i revisjonsvirksomheten og tre revisjonsoppdrag. Rapporten inneholder ingen kritikk rettet mot PwCs kvalitets-sikringssystem. Vi mottok ingen kommentarer vedrørende oppdraget hvor vi hadde rollen som komponentrevisor. For de to øvrige oppdragene hadde vi rollen som konsernrevisor og mottok en kommentar for hvert av dem vedrørende mindre dokumentasjonsforhold, såkalte Part 1.B funn. Dette betyr at revisjonsteamene hadde gjennomført tilstrekkelige revisjons-handlinger som grunnlag for konklusjonen i revisjonsberetningene.

PwC-nettverket

PwC-nettverket

Et globalt nettverk

Firmaene i PwC-nettverket er medlemmer i, eller har annen tilknytning til, PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), som er et engelsk selskap med begrenset ansvar registrert i Storbritannia. PwCIL fungerer som en koordineringsenhet for PwC-firmaene og leverer ikke tjenester til kunder. PwCIL fokuserer på nøkkelområder som strategi, merkenavn, risiko og kvalitet og arbeider for å utvikle og implementere retningslinjer og initiativ for å skape en felles og koordinert tilnærming mellom medlemsfirmaer der det er hensiktsmessig. PwC-firmaene kan bruke PwC-navnet og trekke på nettverkets ressurser og revisjonsmetodikk. På sin side forplikter firmaene i PwC-nettverket seg til å implementere og vedlikeholde PwC-nettverkets felles retningslinjer og standarder slik de fremsettes av PwCIL. PwC-nettverkets retningslinjer og standarder suppleres med standarder og retningslinjer som følger av norsk regulering.

PwC-nettverket er ikke et internasjonalt partnerskap, og medlemsfirmaer er ikke hverandres juridiske partnere. Mange av medlemsfirmaene har juridisk navn som

inneholder ordene “PricewaterhouseCoopers”, men PwCIL har ikke noe eierskap i disse firmaene. Et PwC-firma som er tilknyttet PwCIL kan ikke opptre som agent for PwCIL eller noe annet PwC-firma. Videre kan et PwC-firma heller ikke forplikte PwCIL eller noe annet medlemsfirma. Det er kun ansvarlig for sine egne og ikke PwCILs eller noe annet PwC-firmas handlinger eller forsømmelser. PwCIL kan ikke opptre som agent for et medlemsfirma eller forplikte medlemsfirmaer og er bare ansvarlig for sine egne handlinger eller forsømmelser. PwCIL har verken rett eller mulighet til å overstyre medlemsfirmaenes utøvelse av profesjonelt skjønn.

PwCILs styrende organer er:

Global Board, som er ansvarlig for å lede PwCIL, føre tilsyn med Network Leadership Team og godkjenne PwC-nettverkets standarder. Styret har ingen ekstern rolle. Styret består av 19 medlemmer. Et styremedlem er ekstern og uavhengig, og de resterende 18 styremedlemmene velges hvert fjerde år av partnere fra PwC-firmaene rundt om i verden.

Network Leadership Team, som fastsetter den overordnede strategien for PwC-nettverket og standardene som PwC-firmaene samtykker i å slutte seg til.

Strategy Council, som er sammensatt av lederne for de største firmaene og regionene i nettverket, bestemmer den strategiske retningen for nettverket og legger til rette for gjennomføring av strategien.

Global Leadership Team, som blir utnevnt av og rapporterer til Network Leadership Team og nettverkets styreleder. Ansvar for medlemmene av Global Leadership Team er å lede team hentet fra nettverket for å koordinere aktiviteter på tvers av forretningsområdene.

Hvordan nettverkets standarder anvendes i PwC Norge

PwC Norges virksomhet er underlagt rammebetingelsene i revisorloven, forskrifter og gjeldende profesjonelle standarder. Rammebetingelsene i det norske lovverket suppleres av nettverkets felles retningslinjer og standarder. PwC Norge har tilgang til felles

metodikk, teknologi og støttende materiale for en rekke tjenestetyper.

Metodikken, teknologien og støttematerialet er utformet for å hjelpe våre medarbeidere og partnere med å utføre arbeidet med høy grad av konsistens og kvalitet innenfor de norske rammebetingelsene. PwC Norge har i tillegg bred tilgang til nettverkets fagpesialister, samt formelle og uformelle faglige nettverk.

Hvert firma er ansvarlig for egen kvalitetskontroll og overvåking. PwC Norges overvåking omfatter både vurderinger av egne systemer og prosedyrer, samt tilrettelegging for uavhengige vurderinger. Dessuten overvåker nettverket selv at nettverkets forventninger til kvalitet, kvalitetsstandarder og retningslinjer blir overholdt. Nettverkets overvåking omfatter blant annet et program for kvalitetskontroll og objektive vurderinger av firmaets prosesser for å identifisere og håndtere risikoer av betydning. I overensstemmelse med gjeldende regelverk, gjennomfører også Finanstilsynet og andre internasjonale myndighetsorganer som PCAOB, periodiske kontroller av kvaliteten i våre tjenester.

A photograph of a meeting in a rustic room with wooden beams. In the foreground, a man with grey hair and blue-rimmed glasses sits at a table, his hands clasped and a thoughtful expression on his face. To his right, another man is partially visible, resting his chin on his hand. In the background, several other people are seated at tables, some looking towards the camera and others looking away. A framed portrait hangs on the wall in the background. A red banner with white text is overlaid on the lower part of the image.

Juridisk organisering og eierskap

PwC Norges organisering og eierskap

PwC i Norge består av de norske selskapene:

- PricewaterhouseCoopers AS (PwC AS) org. nr. 987 009 713 (revisjons-, regnskapsførlings- og rådgivningsvirksomhet og medlem av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap),
- Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS org. nr. 988 371 084 med datterselskapet PwC Tax Services AS org. nr. 962 066 321.

De to sistnevnte selskapene er et konsern som driver skatterådgivning og annen juridisk rådgivning og inngår ikke i PwC AS som driver revisjons- og rådgivningsvirksomhet. Gruppene anses som et nettverk etter revisorloven § 1-2 femte ledd og blir betegnet som PwC Norge. Samtlige virksomhetsområder i PwC Norge er underlagt et kvalitetssikringssystem basert på PwCs globale retningslinjer.

PwC Norge er organisert i fem regioner med til sammen 27 kontorer. En fullstendig oversikt finnes lenger bak i rapporten.

PwC AS er et godkjent revisjonsselskap i henhold til revisorloven, og det er PwC AS

som velges som revisor. PwC AS er også et autorisert regnskapsførerselskap og følger bestemmelsene i regnskapsførerloven.

Selskapets aksjer er inndelt i aksjeklasser, A1, A2 og B. Partnere eier fra 1 til 8 B-aksjer. Majoriteten av partnerne eier sine B-aksjer gjennom holdingselskaper.

Pr 1. juli 2023 er det totalt 178 partnere, hvorav 40 er partnere i PwC AS med én A1-aksje som har stemmerett på selskapets generalforsamling. 98 er partnere innen revisjonsvirksomheten, 49 er partnere i rådgivningsvirksomheten og 31 er partnere i advokatvirksomheten.

Majoriteten av PwC AS eies av godkjente revisorer, som i samsvar med revisorloven har den formelle og reelle kontrollen over revisjonsselskapet.

PwC AS er hovedmann og fullt ansvarlig deltaker i PricewaterhouseCoopers Indre Selskap (PwC IS). Partnerne er stille deltakere i det indre selskapet. Det indre selskapets oppgave er i hovedsak å regulere ansvarsforholdet mellom eierne. PwC IS opptrer ikke utad

som selskap.

Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS er organisert og drives i henhold til bestemmelsene i domstolloven og eies av partnere som utøver sin virksomhet gjennom Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS.

Regnskapsåret i PwC AS omfatter perioden fra 1. juli til 30. juni.

Samarbeidsavtaler i Norge

Det er et utstrakt samarbeid mellom PwC AS, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS og PwC Tax Services AS. Selskapene må derfor sees under ett hva gjelder revisorlovens uavhengighetsregler. PwC Norge har ingen samarbeidsavtaler i Norge utover dette.

PwC Norges styringsstruktur

PwC Norge styres av partnerne gjennom beslutninger i generalforsamlingen etter anerkjente prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse. Prinsippene skal sørge for en mest mulig transparent, forutsigbar og rettferdig behandling av firmaets medarbeidere og partnere. Samtidig underbygger god eierstyring og selskapsledelse selskapets strategiske målsetning om høy kvalitet i tjenesteleveransene.

Generalforsamlingen

Generalforsamlingen er det øverste organet i PwC AS og har den myndighet som er regulert i aksjeloven. Styret skal innkalle til minst to generalforsamlinger i året. For generalforsamlingen i PwC AS gjelder noen særskilte forhold i tillegg til aksjelovens regulering. Tilleggene er regulert i selskapets vedtekter eller følger av arbeidsdeling med andre organer og omfatter blant annet regler for opptak av partnere og fastsettelse av overskuddsavhengig tilleggsvederlag for partnere.

Generalforsamlingen velger en valgkomité bestående av tre partnere. Generalforsamlingen velger etter innstilling fra valgkomiteen, styret og styrets leder. Styrets medlemmer velges for to år av gangen.

Styret

Styret i PwC AS skal i henhold til vedtektene bestå av ni eller elleve medlemmer, hvorav seks eller åtte velges av og blant aksjonærene. Tre av medlemmene skal være valgt av og blant våre medarbeidere. Samtlige av styrets medlemmer skal velges fra PwC Norge. Ingen medlemmer av den nasjonale ledergruppen kan sitte i styret.

Flertallet av både styremedlemmene og styrets varamedlemmer er godkjente revisorer, og mer enn halvparten av de stemmeberettigede i selskapets øverste organ er godkjente revisorer.

Styrets ansvarsområde er basert på det som følger av aksjeloven. Følgelig skal styret tilsette administrerende direktør, årlig skriftlig evaluere vedkommendes arbeid og foreslå godtgjørelsen som godkjennes av generalforsamlingen. Styret ser dessuten etter at retningslinjer for utnevning av medlemmer til kompensasjonsutvalget og forfremmelsesutvalget følger de prinsippene som er fastsatt om representativ deltagelse i utvalgene. Styret skal videre behandle innstillinger til opptak og uttreden av partnere og godkjenne Chief Risk Officer basert på innstilling fra administrerende direktør.

Styret fastsetter selskapets strategiske mål, og ser til at det finnes nødvendig personell og finansielle ressurser til å nå målene. Styret skal føre tilsyn med at ledelsen implementerer og gjennomfører vedtatt strategi. Det faller også inn under styrets saksbehandling å behandle administrerende direktørs forslag til overskuddsdeling samt til å fremme forslag til generalforsamlingen om fastsettelse av overskuddsdeling. Styrets arbeid støttes blant annet av et sanksjonsutvalg bestående av Chief Risk Officer samt to styremedlemmer. Sanksjonsutvalget har en viktig funksjon i å opprettholde kvaliteten i våre tjenester gjennom sine beslutninger om sanksjoner ved brudd på etablerte Risk & Quality-rutiner. Sanksjonsutvalget innstiller om sanksjoner. Utvalgets innstilling behandles av styret, herunder konsekvenser for partnernes vederlag ved brudd på selskapets retningslinjer.

Styret utpeker et revisjonsutvalg på minst to medlemmer hvorav minst ett bør ha relevant regnskaps- og/eller revisjonskompetanse og erfaring. Revisjonsutvalget skal virke som et forberedende organ for styrets forvaltnings- og tilsynsoppgaver for regnskapsrapportering og ikke-finansiell rapportering, herunder åpenhetsrapporten.

Internrevisjon

Internrevisjonen er et uavhengig og objektivt organ som skal evaluere og bidra til å forbedre de styrings- og kontrolltiltak som er etablert for risikostyring og måloppnåelse i virksomheten. Internrevisjonen har hele virksomheten som sitt arbeidsfelt og har et spesielt fokus på virksomhetens prosesser for virksomhetsstyring, risikostyring og kontroll. Internrevisjonen skal ledes av en erfaren partner, som utpekes av styret. Leder av internrevisjonen kan ikke være linjeleder, medlem av styret, forfremmelsesutvalget eller kompensasjonsutvalget. Internrevisjonen rapporterer direkte til styret.

Administrerende direktør

Administrerende direktør er PwC Norges øverste operasjonelle leder og er ansvarlig for den daglige ledelsen av virksomheten. Administrerende direktør tilsettes av styret for en åremålsperiode på fire år. Maksimum antall åremålsperioder er to.

Administrerende direktørs ansvarsområde tilsvaret det som følger av norske lover og regler. I vår virksomhet betyr det etablering av tilstrekkelige rutiner for overvåking og oppfølging av virksomhetens risiko, herunder styring og oppfølging av Risk & Quality-funksjonen. I tillegg sørger administrerende direktør for å implementere og vedlikeholde PwCs internasjonale retningslinjer og prosedyrer.

Administrerende direktør har det øverste ansvaret for å etablere og følge opp prosesser som sikrer kvalitet i leveranser i alle virksomhetsområder. Årlig evaluerer administrerende direktør kvaliteten i virksomhetens internkontroll og rapporterer om internkontrollen til styret.

I tillegg støttes administrerende direktør av forfremmelsesutvalget og kompensasjonsutvalget. De to utvalgene er administrerende direktørs organer for å nå selskapets kortsiktige og langsiktige strategiske mål gjennom partneropptak og overskuddsdeling.

Forfremmelsesutvalget skal samle inn bakgrunnsinformasjon, intervju kandidater, vurdere prestasjoner og begrunne sin innstilling til partneropptak. Administrerende direktør innstiller til styret om opptak til partnerskapet basert på forfremmelsesutvalgets saksbehandling. Styret behandler og innstiller videre til generalforsamlingen om opptak av partnerkandidater.

Kompensasjonsutvalgets oppgave er å innstille på den enkelte partners overskuddsandel basert på fastsatte vurderingskriterier. Medlemmene i kompensasjonsutvalgets overskuddsandel innstilles av administrerende direktør. Ansvaret for å vurdere administrerende direktørs overskuddsandel tilligger styret.

Ansvar for risiko og kvalitet

Styret er ansvarlig for å påse at selskapet har etablert et kvalitetssikringssystem. Ansvaret for etablering og vedlikehold av et hensiktsmessig kvalitetssikringssystem ligger hos administrerende direktør med støtte fra nasjonal ledergruppe. Regionlederne har et tilsvarende kvalitetsansvar i sin region.

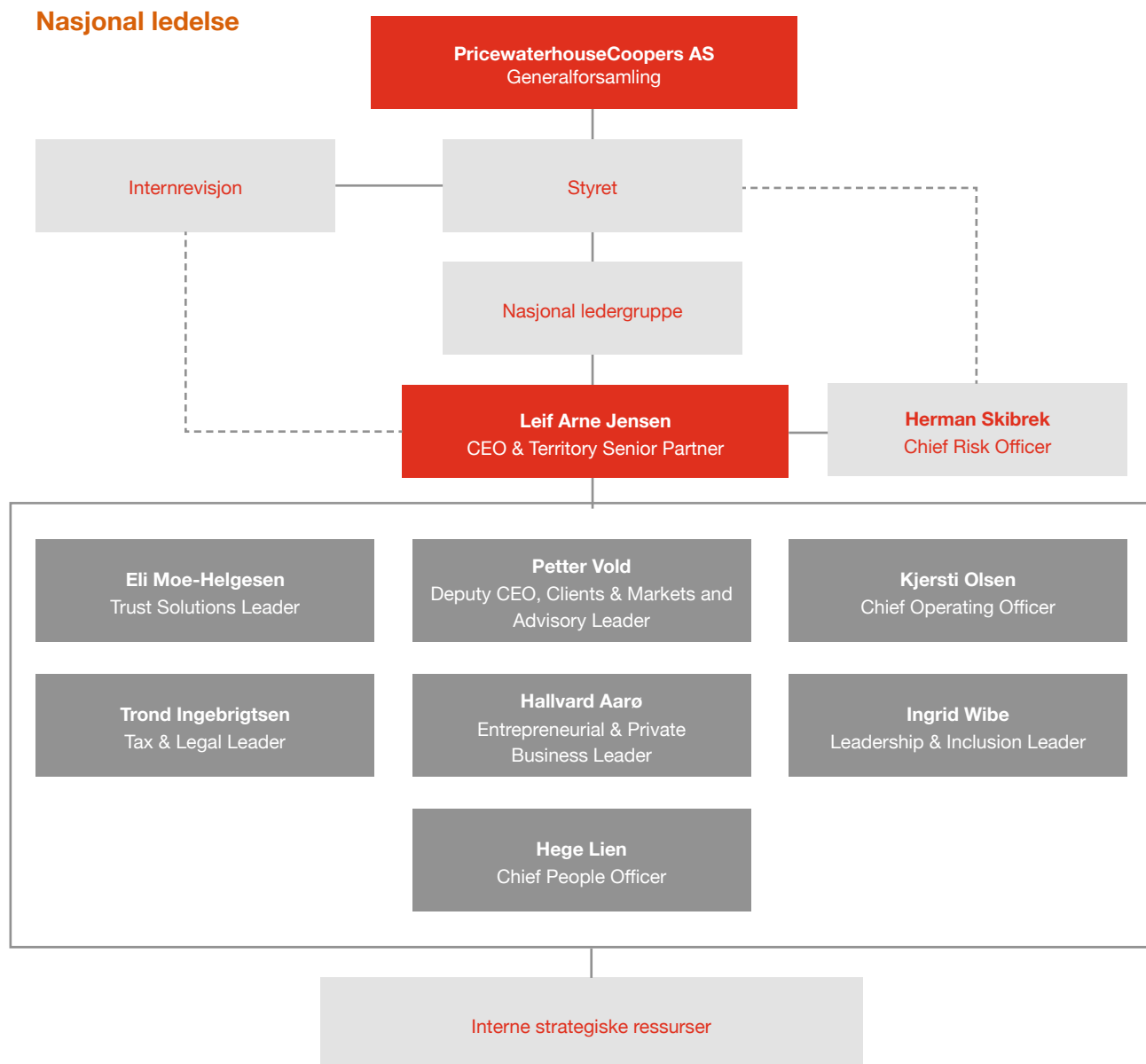
Leder for Trust Solutions er ansvarlig for kvalitet i tjenesteleveranser fra revisjonsvirksomheten og skal sikre at PwC Norge opprettholder og utvikler gode kvalitetssystemer og prosedyrer. Leder for Trust Solutions rapporterer til administrerende direktør.

Det er utnevnt regionale ledere for Trust Solutions som er ansvarlige for å etablere og følge opp relevante risiko- og kvalitetsaktiviteter i hver enkelt region.

Chief Risk Officer har på vegne av administrerende direktør, det overordnede ansvaret for risiko- og kvalitetsarbeidet innenfor samtlige tjenestoområder i PwC Norge. Ansvaret omfatter å påse og tilrettelegge for at Risk & Quality-funksjonen utfører sine oppgaver på en kvalitativ, tidsriktig og effektiv måte.

Chief Risk Officer godkjennes av styret etter innstilling fra administrerende direktør. Chief Risk Officer kan ikke være linjeleder eller medlem av styret, kompensasjonsutvalget eller forfremmelsesutvalget. Chief Risk Officer har rett og plikt til å rapportere direkte til styret.

Risk Management-partner for Trust Solutions bistår og rapporterer til leder for Trust Solutions og Chief Risk Officer. Det er utnevnt regionale Trust Solutions Risk Management-partnere som er ansvarlige for å fasilitere oppfølgingen av relevante risiko- og kvalitetsaktiviteter i den enkelte region.

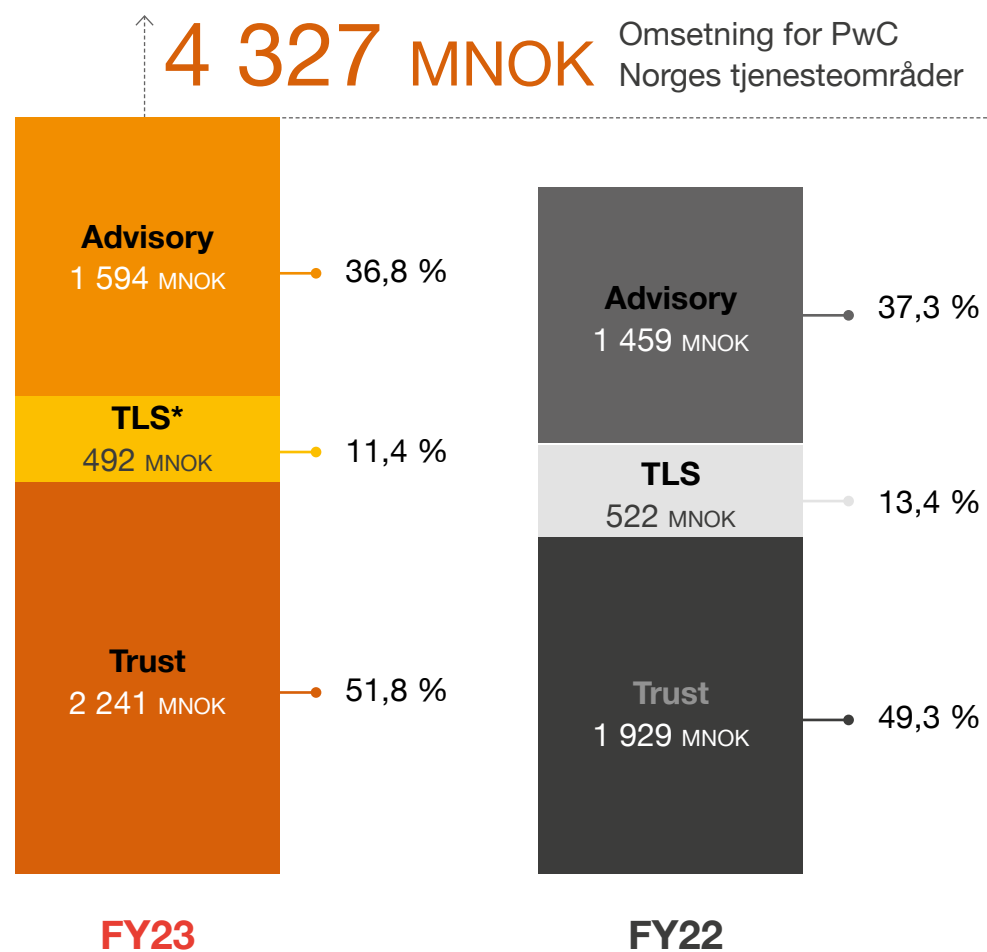
Oversikt over styremedlemmer og deltakelse antall møter for perioden 01.07.2022 til 30.06.2023 (totalt 6 møter)

Navn	A/E/O*	LOS	Utdannelse	Tjenestegjort fra - til	Deltatt på antall møter
Jon Haugervåg Styrets leder	E	Trust Solutions	Statsautorisert revisor	01.01.2006	6
Thomas Fraurud Nestleder	E	Trust Solutions	Statsautorisert revisor	01.01.2016	6
Roger Mortensen	E	Advisory	Cand Polit Statsvitenskap og Master of Business and Administration	01.01.2019	5
Bente Norbye Lie	E	Trust Solutions	Statsautorisert revisor	01.01.2016	6
Svein Gunnar Stang Hansen	E	Tax & Legal Services	Advokat	03.02.2016 - 26.10.2022	2
Tom Notland	E	Trust Solutions	Statsautorisert revisor	01.01.2016	4
Stian Roska Revheim	E	Tax & Legal Services	Advokat	26.10.2022	4
Gunnar Slettebø Vararepresentant	E	Trust Solutions	Statsautorisert revisor	01.01.2016	2
Einar Aarbakk Vararepresentant	E	Advisory	Statsautorisert revisor	25.10.2021	1
Marte Møller Garthus	A	Trust Solutions	Statsautorisert revisor	01.01.2020	5
Birgitte Væting Nergård	A	Advisory	Siviløkonom Bachelor i journalistikk	20.10.2021	4
Helene Øgreid, Vararepresentant	A	Trust Solutions	Statsautorisert revisor	20.10.2021	3
Ida Kristin Antonsen	A	Internal Firm Services	Master i arbeids- og organisasjonspsykologi	20.10.2021	5
Eli Beck Nilsen	O	Tax & Legal Services	Advokat	21.05.2021	4
Kjartan Vestbø	O	Advisory	Bachelor i hotell- og restaurantledelse	20.10.2021	5
Kristoffer Skontorp	O	Trust Solutions	Master i regnskap og revisjon	20.10.2021	5
Kirsti Moe Vararepresentant	O	Trust Solutions	Statsautorisert revisor	20.10.2021	1

*Eiervalgt/Ansattvalgt/Observatør

Finansiell informasjon

Sammenstilt omsetning for PwC Norge i regnskapsåret 1. juli 2022 – 30. juni 2023

*Omsetning i TLS knyttet til utskilt virksomhet i FY22 utgjør MNOK 93

I	Inntekter fra lovfestet revisjon av alle foretak av allmenn interesse og alle datterforetak av foretak av allmenn interesse	FY23	508 MNOK
		FY22	389 MNOK
II	Inntekter fra lovfestet revisjon av andre foretak utover de nevnt i punkt I	FY23	972 MNOK
		FY22	868 MNOK
III	Inntekter fra tillatte andre tjenester enn revisjon som ytes til foretak som revideres, dette gjelder alle tjenester utover de nevnt i punkt I og II	FY23	488 MNOK
		FY22	544 MNOK
VI	Inntekter fra andre tjenester enn revisjon som ytes til andre enn reviderte foretak	FY23	2 359 MNOK
		FY22	2 110 MNOK
Totalt		FY23	4 327 MNOK
		FY22	3 910 MNOK

Godtgjørelse til partnere

Godtgjørelsen til våre partnere er satt sammen for å motivere, anerkjenne og belønne, og skal i tillegg bidra til å sikre langsiktighet. Innsatsen til hver enkelt partner måles mot fastlagte målekriterier som skal bidra til å realisere selskapets mål. Et sentralt mål er å sikre høy kvalitet i leveransene og en atferd i tråd med selskapets verdier og strategier. Partnerne blir kompensert årlig.

Godtgjørelsen består av fast arbeidsgodtgjørelse, overskuddsavhengig tilleggsvederlag og aksjeutbytte. Selskapet tilstreber åpenhet rundt godtgjørelsesprosessen mellom partnerne.

Ved starten av året utarbeider partnerne en personlig utviklingsplan sammen med sin nærmeste leder. Utviklingsplanen består av konkrete målsettinger som gjør det tydelig hva partneren skal oppnå. Målsettingene har sammenheng med PwCs formål som er å bygge tillit i samfunnet og løse viktige problemer. Høy kvalitet i leveransene er et av minimumskravene en partner må forholde seg til. Andre minimumskrav er å være en motiverende leder, sørge for konstruktive løsninger, riktig bemanning, riktig gjennomføring av arbeidsprosesser med videre. Partnerne belønnes ikke for mersalg til revisjonskunder.

Ved slutten av året evalueres prestasjonen mot målene som ble satt i utviklingsplanen. Kompensasjonsutvalget er administrerende direktørs organ som innstiller på den enkelte partners overskuddsavhengige tilleggsvederlag med utgangspunkt i måloppnåelsen i utviklingsplanen og målt kvalitet i leveransene. Administrerende direktør legger frem sin innstilling til styret, som behandler innstillingen og vurderer prosessen som har ledet frem til innstillingen. Administrerende direktør kommuniserer innstillingen til den enkelte partner og generalforsamlingen fastsetter endelig godtgjørelse.

Partnerne inngår i selskapets innskuddsbaserte pensjonsordning. Ingen partnere har rett til andre pensjonsytelser fra selskapet og det foreligger ingen avtaler om godtgjørelse ved fratreden.

Aksjonærer som har vært i aksjeklasse A1 i minst 10 år kan søke om å fratre inntil 5 år før ordinær fratreden ved fylte 60 år mot en kompensasjon tilsvarende 18 G årlig (i maksimalt 5 år).

Styrets signaturer

Jon Haugervåg
Styrets leder

Thomas Fraurud
Nestleder

Roger Mortensen

Bente Norbye Lie

Stian Roska Revheim

Tom Notland

Marte Møller Garthus

Birgitte Væting Nergård

Ida Kristin Antonsen

Foretak av allmenn interesse revidert av PwC Norge¹

A

Abax Group AS
ABL Group ASA
Aega ASA
AF Gruppen ASA
Akastor ASA
Aker ASA
Aker Biomarine ASA
Aker BP ASA
Aker Carbon Capture ASA
Aker Horizons ASA
Aker Solutions ASA
American Tanker Inc.
AMSC ASA
Archer Limited
Arcticzymes Technologies ASA
Arendals Fossekompani ASA
Assuranceforeningen Gard - gjensidig -
Assuranceforeningen kuld (Gjensidig)
Atlantic Sapphire ASA
Austevoll Seafood ASA
Avance Gas Holding Ltd
Axactor ASA

B

2020 Bulkera Ltd.
Beerenberg AS
Belships ASA
Bewi ASA
Bewi Invest ASA
BNP Paribas Leasing Solutions AS
Byggma ASA

C

Carbon transition ASA
Circio holding ASA

D

Den Norske Krigsforsikring for Skib Gjensidig
forening
DOF Subsea AS

E

Eidsiva Energi AS
Ekornes QM Holding AS
Eksportfinans ASA
Elliptic Laboratories ASA
Elopak ASA

Eqva ASA
Explorer II AS

F

Fibo Group AS
Fiven ASA
Flekkefjord Sparebank
Frende Livsforsikring AS
Frende Skadeforsikring AS
Frigaard Property Group AS

G

Gard Marine & Energy Insurance (Europe) AS
GC Rieber Shipping ASA
Golden Ocean Group Limited
Granne Forsikring
Grieg Seafood ASA

H

Hafslund AS
Havila Ariel AS
Havila Shipping ASA
Havtrygd Gjensidig Forsikring
Hawk Infinity Software AS

¹Foretak av allmenn interesse er i revisorloven 1-2 sjette ledd definert som foretak med noterte verdipapirer på regulerte markeder, banker og andre kredittinstitusjoner og forsikringsselskaper.
Listen omfatter selskaper hvor PwC har vært revisor og avlagt revisjonsberetning i perioden 01. juli 2022 - 30. juni 2023.

Helgeland Boligkreditt AS
Himalaya Shipping Ltd.
Hurtigruten Group AS
Höegh Autoliners ASA

I

Infront AS
Interoil Exploration And Production ASA
Itera ASA

J

Jernbanepersonalets forsikring gjensidig
Jernbanepersonalets sparebank
Jøtul AS

K

Kid ASA
Kitron ASA
KLP Banken AS
KLP Boligkreditt AS
KLP Kommunekreditt AS
KLP Skadeforsikring AS
KMC Properties ASA
Knif Trygghet Forsikring AS
Kommunal Landspensjonskasse Gjensidig
Forsikringsselskap

L

Landkreditt Bank AS
Landkreditt Boligkreditt AS
Landkreditt Forsikring AS
Lea Bank ASA

Lerøy Seafood Group ASA
Lillesands Sparebank
Link Mobility Group Holding ASA
Livsforsikringsselskapet Nordea Liv Norge As
Luster Sparebank

M

Morrow Bank ASA

N

NBBL Fulltegningsforsikring AS
Next Biometrics Group ASA
Norbit ASA
Nordea Eiendomskreditt AS
Nordic Semiconductor ASA
Norsk Legemiddelforsikring AS
Norske skog ASA
Norske Tog AS
North energy ASA
Northern Drilling Ltd.
Northern Ocean Ltd.
Norwegian air shuttle ASA

O

Okea ASA
Oslo Forsikring AS
Oslo Pensjonsforsikring As
Otello Corporation ASA

P

Pareto Bank ASA
Pelagia Holding AS

Philly Shipyard ASA

R

Reach Subsea ASA
Romerike sparebank

S

Santander Consumer Bank AS
Scatec ASA
Schibsted ASA
Selvaag Bolig ASA
Siem Offshore Inc
Skadeforsikringsselskapet Borettslagenes
Sikringsordning AS
Skogbrand Forsikringsselskap Gjensidig
Skue Sparebank
SmartCraft ASA
Småkraft AS
Sogn Sparebank
SpareBank 1 Boligkreditt AS
SpareBank 1 Helgeland
SpareBank 1 Lom Og Skjåk
SpareBank 1 Nordmøre
SpareBank 1 Næringskreditt AS
SpareBank 1 SMN
SpareBank 1 SR-Bank ASA
SpareBank 1 Østfold Akershus
SpareBank 68 Grader Nord
Sparebanken Sør
Sparebanken Sør Boligkreditt AS
Spareskillingsbanken
SR-Boligkreditt AS

Storebrand ASA
Storebrand Bank ASA
Storebrand Boligkreditt AS
Storebrand Forsikring AS
Storebrand Helseforsikring As
Storebrand Livsforsikring AS
Superoffice Group AS
Søgne og Greipstad Sparebank

T

Tekna Holding ASA
Tomra Systems ASA
Treasure ASA
Trøgstad Sparebank
TrønderEnergi AS

V

Volue ASA
Vår Energi ASA

W

Wallenius Wilhelmsen ASA
Wilh. Wilhelmsen Holding ASA

X

XXL ASA

Ø

Øyfjellet Wind Investment AS

Oversikt over partnere

A

Aarbakk, Einar
Aarø, Hallvard
Aasen, Lars Helge
Abrahamsen, Katrine Skårland
Alexandersen, Martin Henrik
Alstad, Berit
Andersen, Audun Bakke
Andersen, Erik
Andersen, Lars Meinich Bjørnstad
Andersen, Robert Arvid
Andreassen, Maria Borge
Arvesen, Linda Kristin
Ask, Per Christian

B

Bakke, Pål
Barth, Marit
Bauge, Jone
Berger, Hans-Christian
Birkeland, Arne
Botha, Fredrik
Brusdal, Marianne

C

Corneliussen, Gaute

D

Dahl, Tor Bjarne
Dahle, Siren Iversen
Døsen, Sturle

E

Ellefsen, Anders
Eriksen, Silja

F

Falck-Ytter, Eivind Faafeng
Farstad, Kristin By
Festervoll, Anne-Lene
Finnestad, Audun
Fjelltveit, André Arntsen
Fjørtoft, Lars Erik
Flæsen, Geir Oppegård
Flo, Ingvill
Flølo, Jan
Flygind, Henrik Bredholt
Fraurud, Thomas
Fuglevik, Rune

G

Gaardsø, Thomas Whyte
Gabrielsen, Fredrik
Gabrielsen, Hege
Gaudernack, Jonas
Gill, Andre Kopperud

Gimre, Per Arvid
Gjesdahl, Kjersti Aksnes
Gran, Henrik
Granbo, Henrik

H

Hadland, Gunstein
Hågå, Elisabeth Barman
Haglund, Geir
Halvorsen, Kai Arne
Hånes, Jan Roger
Hansen, Jon Audun Feldt
Hareide, Steinar
Harstad, Bendik
Haugen, Dag Olav
Haugervåg, Jon
Heggelund, Roy Henrik
Heggernes, Pål Tangen
Helgetun, Hallvard
Helle, Jan Ove
Henriksen, Reidar
Hindberg, Torkil
Høien, Jarle
Holmén, Erik
Holseter, Sjur
Holte, Mats Ruge
Honningsvåg, Terje
Huuse, Anne Kristin
Hyni, Gøril

I

Ingebrigtsen, Trond

J

Jacobsen, Christian Wiig
Jakobsen, Chris Håvard
Jarbø, Andreas
Jensen, Leif Arne
Johannessen, Bjørn Egil
Johansen, Hanne Sælemyr
Johansen, Marleen Tengs
Jørgensen, Lars Kristian Mjelde
Juliussen, Jørn Eskil

K

Kaasa, Cato
Karlsen, Tore
Kinal, Therese Sofie
Kjelløkken, Roger
Knapstad, Joakim
Krohn, Anders
Kverneland, Liv Annike
Kvinge, Øyvind

L

Lædre, Rune Kenneth S.
Lambach, Robert
Larsen, Marius Fevaag
Lewis, Owen
Lie, Bente Norbye
Lien, Hege Christin
Lillevik, Eldar Lorentzen
Lindal, Lars Ole

Lindøen-Kjellnes, Katarina
Loeng, Jørgen Marius
Lorentzen, Vidar
Løvlie, Lavrans
Løvlien, Vegard Haug
Løvstad, Hanne
Lund, Bjørn
Lund, Stig Arild
Lysmen, Ronny

M

Manskow, Kjell Richard
Marøy, Hugo
Martinsen, Ole Schei
Moberg, Jan-Magnus
Moe-Helgesen, Eli
Moe, Kirsti
Møller, Gry
Mortensen, Roger
Muri, Are
Myrdal, Frode
Myrland, Kjetil

N

Næsse, Daniel Christian Sundt
Ness, Morten
Nilsen, Eivind
Nilsen, Tom
Nordskog, Halvor Jupskås
Notland, Tom
Nyeng, Geir Are
Nyemark, Gorm Frode

O

Olsen, Marius Kaland
Olsen, Svein Gunnar
Ordahl, Stian Lars Øvensen
Ottesen, Christine Ask

P

Paulsen, Gunn Merete

Q

Qvist, Espen

R

Rafn, Ulrik Kleppen
Raknerud, Kjetil Vinnes
Rasmussen, Eirik
Rennemo, Daniel
Renø, Ørjan
Revheim, Stian Roska
Ringen, Gunnar Holm

S

Sæland, Tanja Thorn
Sandø, Liss Johansen
Sandvik, Øystein Blåka
Skibrek, Herman
Skjeggerud, Guro
Skogvang, Sindre
Slettebø, Gunnar
Smørdal, Kjetil
Solheim, Yngvar E.
Stang-Hansen, Svein Gunnar
Steffensen, Thomas

Stensholdt, Anne Lene
Stokke, Nils Robert
Storhov, Jens Even
Stoveland-Alfsen, Jan Fredrik
Strandberg, Bjørn Einar
Straumsheim, Jan Henrik Schou
Strømsnes, Rune
Svae, Tine

T

Thoresen, Stine
Thoresen, Therese
Thorsrud, Marius
Thorstad, Hilde
Twomey, Kristine Hesjedal

V

Vold, Petter

W

Waage, Ole Martin
Walby, Lars Hallvard
Wallace, Peter W.
Walstad, Petter
Wangen, Ståle
Watle, Kristian
Wibe, Ingrid
Wikström, John
Wollebæk, Per Christian
Wøllø, Pia Bjørntvedt

Y

Young, Elin
Ytterdal, Torstein

Ø

Ødegård, Paal
Øvergård, Thomas

Å

Årstad, Per Trygve
Åsheim, Agnetha Johansen

Medlemmer av PwC-nettverket i EU/EØS

Samlet omsetning fra lovfestet revisjon av årsregnskap og konsernregnskap for revisorer og revisjonsfirmaer fra stater i EU/EEA som er medlemmer av PwC nettverket, er beregnet til omtrent EUR 2,8 milliarder.

Dette tilsvarer omsetningen fra hvert enkelt medlemsfirmas sist tilgjengelige årsregnskap konvertert til Euro med vekslingskurs pr 30. juni 2023.

Austria	PwC Wirtschaftsprüfung GmbH, Wien
	PwC Oberösterreich Wirtschaftsprüfung und Steuerberatung GmbH, Linz
	PwC Steiermark Wirtschaftsprüfung und Steuerberatung GmbH, Graz
	PwC Österreich GmbH, Wien
Belgium	PwC Bedrijfsrevisoren bv/Reviseurs d'entreprises srl
Bulgaria	PricewaterhouseCoopers Audit OOD
Croatia	PricewaterhouseCoopers d.o.o
	PricewaterhouseCoopers Savjetovanje d.o.o
Cyprus	PricewaterhouseCoopers Limited
Czech Republic	PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.
Denmark	PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Estonia	AS PricewaterhouseCoopers
Finland	PricewaterhouseCoopers Oy
France	PricewaterhouseCoopers Audit
	PricewaterhouseCoopers Entreprises
	PricewaterhouseCoopers France
	M. Antoine Priollaud

Germany	PricewaterhouseCoopers GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Wibera WPG AG
Greece	PricewaterhouseCoopers Auditing Company SA
Hungary	PricewaterhouseCoopers Könyvvizsgáló Kft.
Iceland	PricewaterhouseCoopers ehf
Ireland	PricewaterhouseCoopers
Italy	PricewaterhouseCoopers Spa
Latvia	PricewaterhouseCoopers SIA
Liechtenstein	PricewaterhouseCoopers GmbH, Ruggell
Lithuania	PricewaterhouseCoopers UAB
Luxembourg	PricewaterhouseCoopers, Société coopérative
Malta	PricewaterhouseCoopers
Netherlands	PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Norway	PricewaterhouseCoopers AS
Poland	PricewaterhouseCoopers Polska sp. z. o.o. PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp. k. PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Portugal	PricewaterhouseCoopers & Associados - Sociedade de Revisores Oficiais de Contas, Lda
Romania	PricewaterhouseCoopers Audit S.R.L.
Slovakia (Slovak Republic)	PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o.
Slovenia	PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Spain	PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L.
Sweden	PricewaterhouseCoopers AB Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Våre kontorer

PwC-nettverket

PwC leverer tjenester gjennom fire integrerte miljøer: Revisjon, rådgivning, regnskap og skatt/avgift. Vi jobber sammen, deler kunnskap, ideer og erfaringer på tvers av tjenesteområder, bransjer og geografi. I Norge utføres arbeidet av mer enn 2 600 problemløsere* ved 27 kontorer. Globalt spenner nettverket over 364 000 medarbeidere i 151 land, og er med det blant verdens største innen vår bransje.

*Per oktober 2023

© 2023 PwC. Med enerett. I denne sammenheng refererer «PwC» seg til PricewaterhouseCoopers AS, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, PricewaterhouseCoopers Accounting AS og PricewaterhouseCoopers Tax Services AS som alle er separate juridiske enheter og uavhengige medlemsfirmaer i PricewaterhouseCoopers International Limited.